

Nr. 155

ROZWOJ

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI

Niedziela dnia 6 czerwca 1920 roku.

Cena prenumeraty:
 w Łodzi
 Kwartalnie Mk. 60.00
 Miesięcznie „ 20.00
 za roznośnienie
 3.00 fen. miesięcznie.
 Z przesyłką poczt.
 Kwartalnie Mk. 69.00
 Miesięcznie „ 28.00
 Poza Łodzią egz. 1.10 f.
 w Ameryce 1/4 dolara
 miesięcznie.

KALENDARZYK
 Niedziela 6 Noberta B. W.
 Poniedziałek 7 Roberta Op.
 Wtorek 8 Maksyma D. W.

REDAKCJA
 w ŁODZI,
 Al. Kościuszki 41.
 TELEFON 28.

Z Warszawy i z biur ogłoszeniow., ogłoszenia do „Rozwoju” przyjmuje wyłącznie „Reklama Polska”.
 Za terminowe wychodzenie ogłoszeń administracja nie odpowiada.

CENA OGŁOSZEŃ: Przed tekstem m. 2.50 w tekście m. 5 za tekstem 2 mc. nekrologi m. 1.50 za wiersz petitowy. Drobnie ogłoszenia 4) ten
 za wyraz Komunikaty mk. 3.— Ogłoszenia zamiejscowe 10 proc. drożej. Ogłoszenia zagraniczne 50 proc. drożej. Stronica przed tekstem
 m. 1.50 dla ogłoszeń podzielona na sześć lamów za tekstem na 5 lamów. W tekście i przed tekstem przyjmujemy ogłoszenia i nekrologi i tylko na 2, 4, lub 6 la-
 mów. Artykuły bez oznaczenia honorarium uważa Redakcja za bezpłatne. Można zamawiać „Rozwój” w ZGIERZU u p. Lacha, Kiosk.

O skórę niedźwiedzia.

Wadomości ostatnie, dochodzące z kra-
 iny czerwonych „swobod” i nowej ewangelii
 europejskiej opiewają, że w Moskwie toczą się
 targ — o skórę niedźwiedzia. Z jednej strony
 Lenin i Trocki, z drugiej świeżo na niemie-
 ckim maśle upieczeni „dygnitarze” litewscy
 próbują językiem podzielić między siebie to,
 czego nie mają, etnograficznie polskie obszary
 W. Księstwa Litewskiego. Możemy zapewnić
 tych panów, którzy w stolicy czerwonych ca-
 rów o krwi szlachty egipskiej żadnym okiem
 obecnie spozierają ku skórze niedźwiedzia na-
 szemu Wilnu polskiemu itd., że patrzeć mogą
 na nią dalej, ale, gdyby mieli na nią intencje
 dalsze, nie pozostanie im wyjście inne, jak
 rozmówić się z „feldmarszałkiem Piłsudskim”,
 A rozmowa z armją polską i jej wodzem nie-
 łatwa, jak to na Ukrainie pouczyło Lenina, do-
 świadczenie bolesne.

„Rosja pozostawia Wilno Litwie”. Tak
 głosi biuro Wolfa poinformowane w tak do-
 kładny, a trafny sposób o podziale skóry nie-
 dźwiedziej z Kowna.

Otóż przy pertraktacjach pokojowych,
 toczących się pomiędzy Litwą a bolszewją w
 Moskwie przyznała Rosja Litwinom Wilno jako
 „stolicę”.

Potwierdza „Berliner Tageblatt”, który
 donosi, pod datą 26 maja co następuje: W cza-
 sie między 12 i 15 maja odbyły się w Kow-
 nie rokowania zakończone następującą umową
 między Litwą i Moskwą. Po mających nastąpić
 natarciach wojsk sowieckich na Dźwińsk, Li-
 twini zobowiązują się do zajęcia Wilna i Gro-
 dna, to znaczy do operowania na tyłach armji
 polskiej. Wzajemnie za to Moskwa zobowiązuje
 się do odstąpienia Litwie Wilna i Grodna. Po-
 zatem umówiono się, że o ile Niemcy dobro-
 wolnie nie odstąpią Litwie okręgu Memla,
 połączone armje czerwone i litewskie poma-
 szerną na Prusy Wschodnie.

W tej sprawie, jednak ma słowo poważne
 także Rzeczypospolita Polska i od niej zależy
 będzie niezawodnie więcej, aniżeli od rozpra-
 wiających w Moskwie, co się z „stolicą” Litwy
 stanie, w której dwa procent Litwinów chciało-
 by rządzić olbrzymią większością polską.

W każdym razie nie wybrali Litwini drogi
 właściwej i skierowali swe życzenia pod fałszy-
 wym adresem. Bawią nas przytem nadzwyczaj-
 ne Niemcy, którzy skwapliwie rozgłaszają doko-
 nający się rozbiór ziem polskiej. Oni to są
 bowiem ojcami szerokości apetytów litewskich i
 wlewają moskiewskim komisarzom „lejkem
 norymberskim” (Nürnbergischer Trichter) zasady
 polityki zagranicznej do głów.

Ale cała sprawa układów pokojowych
 bolszewicko-litewskich ma także oblicze powa-
 żniejsze. W Moskwie podjęli Niemcy wspólnie
 z przyjaciółmi swymi z pod czerwonej gwiazdy
 stary plan stworzenia z Litwy pomostu rosyj-
 sko niemieckiego. Plan ten taki stary jak kle-
 ska niemiecka. Niemcy rozgromieni w wojnie
 szukają od tego czasu rekreacji na wschodzie.

A ponieważ Rosja naturalnie znalazła się
 od chwili rewolucji Lenina także w opozycji
 do nieprzyjaciół Niemiec chodziło odtąd zawa-
 sze tylko o stworzenie wspólnego frontu prze-
 ciw koalicji, a zwłaszcza przeciw Polakom nie-
 bezpieczniejszym od ententy, bo bliższych i na-
 macalnie argumentujących.

Litwinom zdaje się: pisze „Dz. Gdański”
 1) że oni odgrywają w układach w Moskwie
 bardzo ważną rolę, 2) że układają się z Ro-
 sją, 3) że z układów tych spadnie im jako o-
 woc dojrzaly olbrzymie państwo litewskie, a w
 rzeczy samej 1) są tylko popychadłem w grze
 intryg niemiecko-bolszewickich, 2) układają się
 jedynie z politykami niemieckimi, którym cho-
 dzi nie o wielkość Litwy, ale o wspólną grani-
 cę z Sowdepją, z czego wynika 3) że z ukła-
 dów moskiewskich spadnie im owoc dojrzaly
 coprawda, ale owocem tym będzie napewno
 „figa”

W każdym razie świat cały, a nie tylko
 Rzeczypospolita Polska, ma interes w tem, by
 nigdy nie doszło stworzenia ścisłego kontaktu
 w tej lub innej formie pomiędzy imperjalisty-
 cznymi bolszewikami i Niemcami. W Bolszewji
 i na Litwie i tak już wpływy niemieckie prze-
 ważają szeroko reklamowany nowy porządek
 sprawiedliwości w Europie, owoc zwycięstwa i
 krwawych zapasów długoletnich byłby poważ-
 nie zakwestjonowany.

Niemieckie sztuczki.

BYTOM 5. 6. (PAT). Pragnąc sobie zje-
 dnać dla agitacji plebiscytowej urzędników na
 Górnym Śląsku, rząd niemiecki przyznał im tak
 zwany dodatek okupacyjny, motywując to tem,
 że wskutek okupacji wojsk koalicyjnych, zwę-
 kszyła się na Śląsku Górnym drożyzna. W
 istocie jest to nowy rodzaj dodatku „Ostmar-
 ke”. Różnych kapitalistów, dyrektorów, fabry-
 kantów i t. p. zjednuje się orderami, których
 w ostatnich czasach przyznano bardzo wiele.

Rząd niemiecki republikański szafuje nie-
 mi bardziej, niż rząd dawniejszy. Osoby ude-
 korowane noszą order publicznie, jakkolwiek
 Komisja międzysojusznicza zarządziła, że ordery
 nadane przez rząd niemiecki w czasie okupacji
 terenów plebiscytowych można nosić tylko za
 pozwoleniem Komisji.

Z Pomorza.

Toruń, 5. 6. Rozporządzeniem ministra
 byłej dzielnicy pruskiej rozwiązane zostały rada
 miejska i magistrat miasta Torunia. Rozporzą-
 dzenie to weszło w życie z dniem 26. W miej-
 sce rozwiązanych władz, wprowadzono drogą
 nominacji tymczasowy magistrat i radę miejską
 w składzie odpowiadającym miejscowym stosun-
 kom narodowościowym.

Powrót inwalidów ze Syberji,

GDANSK 5 6. (PAT). W dniu 2 b. m.
 przybył do Gdańska okręt „Gweneth”, wiozący
 240 polskich inwalidów, powracających z sy-
 berji do Polski. Na przystani inwalidzi zostali
 przyjęci przez przedstawicieli tutejszych towa-
 rzystw polskich oraz reprezentantów Komisarja-
 tu generalnego Rzeczypospolitej w Gdańsku.
 Inwalidzi odjechali specjalnym pociągiem
 sanitarnym w dalszą drogę.

Podwyższenie opłat na statkach polskich.

Z dniem wczorajszym Wszystkie opłaty za
 przejazd i przewóz towarów na statkach pol-
 skiej żeglugi państwowej zostały podwyższone
 o 50 proc.

Rokowania polsko - lotewskie.

W pierwszej połowie czerwca podjęte zo-
 staną na nowe rokowania polsko - lotewskie,
 mające na celu zbliżenie obu tych państw. Miej-
 sce rokowań nie jest jeszcze ustalone. Ze stro-
 ny polskiej czynione są starania, aby rokowa-
 nia toczyły się w Warszawie.

Jest nadzieja, że pertraktacje te będą
 uwieńczone pomyślnym rezultatem, albowiem
 czynniki polskie gotowe są do ustępstw na
 rzecz narodowych aspiracji Litwy.

SPRAWY POLSKIE.

WYJAZD MINISTRA PATEK

(Od wł. korespondenta).

WARSZAWA, 5 6. Minister spraw zagranicznych
 Patek wyjeżdża za granicę, głównie w kwestii plebiscy-
 towej.

ZNIESIENIE STANU, OBLĘZENIA NA POMORZU.

(Od wł. korespondenta).

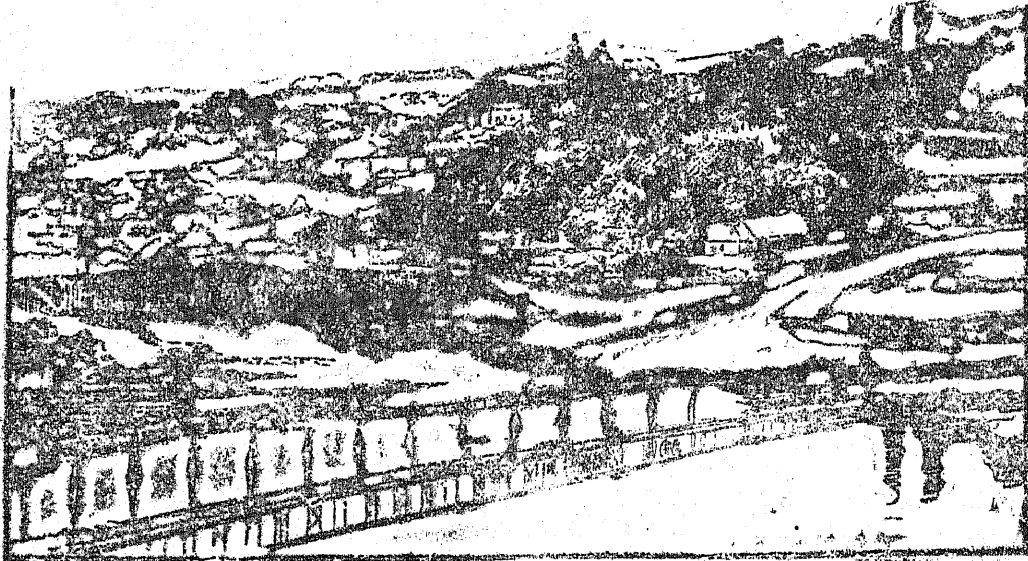
WARSZAWA, 5 6. Na Pomorzu ma być w tych
 dniach zniesiony stan oblężenia.

NOWY DATEK PAPIEŻA NA DZIECI POLSKIE.

(Od wł. korespondenta).

WARSZAWA, 5 6. Według wiadomości z minis-
 sterjum spraw zagranicznych złożył papież znawu na
 biedne dzieci polskie 200,000 lirów; razem złożył dotąd
 Ojciec św. na ten cel 800,000 lirów.

Siadem polskiego oręża.

Sytemem pociągów wieloosobowych, dość daleko przed zdobyciem Kijowa gubiło w swych marszach Nacjonalistka Państwa, sztab, korespondentów i tych wspaniałych, którzy z powagą i poświęceniem brali udział w akcji wojennej, oznaczając momenta, gdy będzie można wkroczyć do stolicy Ukrainy. Wtedy bowiem koleją polską skutecznie przyjmowała zbierających rękodzieł, wciągając ich do wywołania z ciężkiej agresji bolszewickiej.

Na Białej Rusi wojska nasze idą zwycięsko naprzód.

WARSZAWA, 5.6. (PAT.) Na froncie między Dnieprem a Dnieprzem trwają pomysłowe dla nas walki o charakterze lokalnym. Nasi lotnicy w kilku miejscach rozpedzili ogniem karabinów maszynowych koncentrujące się kolumny jazdy bolszewickiej. Z zeznań jeńców wynika, że oddziały kawalerji i piechoty bolszewickiej, biorąc udział w atakach dni ostatnich, poniosły **NADZWYCZAJ CIĘŻKIE STRATY**, zwłaszcza **W SKŁADZIE DOWÓDZTWA** i z powodu tego, ich **ZDOLNOŚĆ BOJOWA ZNACZNIE SIĘ OBNIŻYŁA**.

Na północ od Kijowa wzmożona działalność wywiadowcza nieprzyjaciela wzdłuż Dniepru. Na północnym odcinku frontu wojska nasze, prowadząc w dalszym ciągu akcję ofensywną, mimo zaciętego oporu nieprzyjaciela posuwają się zwycięsko naprzód.

W głównych kierunkach ataku oddziały zajęły Głębokie i Dokszyce. Ze zdobyczy meldowano dotychczas wielu jeńców, przeszło 100 karabinów maszynowych, znaczną ilość taboru i inne materiały wojenne.

Dla obciążenia cofających się głównych sił na północnym terenie wojennym, uderzyli bolszewicy znacznymi oddziałami na kilka punktów średniej Berazyny, dążąc do sforsowania rzeki. Ataki te zostały zlikwidowane i wzięto jeńców.

Na wiadomość, że przed Bóbruskim gromadzą się znaczniejsze siły bolszewickie z widocznym zamiarem zaatakowania naszego przyczółka, zostały wykonane wypadki na przedpolu. Pomimo zaciętego oporu, stawianego przez nieprzyjaciela, piechota wielkopolska wspierana artylerią, rozbiła całą grupę bolszewicką, składającą się przeważnie z komunistów i marynarzy.

W akcji tej zdobyto 4 samochody pancerne ciężkie czołg i dalekonośne działo. Odznaczył się wybitnie podporucznik Krzysztofiak i sierżant Cieślak. Pierwszy z nich własnoręcznie nastawił działo celem ostrzeżenia auta pancernego na odległość 50 kroków, drugi czterokrotnie rzucał granaty ręczne do tegoż auta, nie bacząc na silny ogień karabinów maszynowych.

Dobre stosunki Rumunji z Polską.

(Od wł. korespondenta).

WARSZAWA, 5.6. Królewska para rumuńska była w Czerniowcach, stolicy Bukowiny, uroczystie podejmowana przez tamtejszą kolonję polską.

W dłuższym przemówieniu oświadczył król, że będzie kładł wielki nacisk nato, aby stosunki rumuńsko-polskie coraz bardziej się zacieśniały.

Plebiscyt na Warmji 11 lipca.

OLSZTYN, 5.6. (PAT) Dzienniki tutejsze ogłaszają następujące rozporządzenie komisji międzysojuszniczej (nr. 17): Na zasadzie artykułu 94 i 95 traktatu wersalskiego z dnia 28 czerwca 1919 i na zasadzie artykułu 1. regulaminu plebiscytowego z dnia 19 kwietnia 1920 data plebiscytu w okręgach Olsztyna i Oleska ustalona została na dzień 11 lipca 1920. Podp. Komisja międzysojusznicza.

OLSZTYN, 5.6. (PAT) „Allensstern Zeitung” z powodu ogłoszenia daty plebiscytu podaje odezwę agitacyjną Hinderburga, w której ten, zwracając się do swoich dzielnych (?) Mazurów i Warmiaków, kłó-

rym kiedyś całe Niemcy pomogły do wyzwolenia z pod buta rosyjskiego (?), żąda od nich teraz wierności dla Niemiec jako wdzięczności na przeszłość.

OLSZTYN, 5.6. (PAT) Z powodu nadania Polakom przez komisję międzysojuszniczą komisarzy polskich przy oficerach aljanckich komitety warmijski i mazurski objęły na nowo pracę przed plebiscytową.

Jutro w niedzielę Komitet warmijski urządza wiece polskie w Przylinach, Bustrynach i Purdzie. Komisja przyrzekła dbać o porządek. Komitet mazurski urządza 13 b. m. na całym terytorjum mazurskim dzień polski.

Gwałty czeskie w Cieszyńskim.

WARSZAWA, 5.6. (PAT) Zandarmierja karwińska rozwija w dalszym ciągu terrorystyczną swą działalność. W pociągach pomiędzy Karwiną a Boguminem ojówki czeskie biją i maltretują podróżujących zażywających języka polskiego. Alojzy Buger, górnik Karwiny odwieździ brata swego, uwiecznionego w Bogu-

minie pod zarzutem przestępstwa natury politycznej, został w drodze powrotnej wyciągnięty z wagonu, poraniony i uwięziony.

W WIEZIENIU przy koszarach francuskich W CIESZYNI SIEDZI Z GORĄ 56 POBITYCH POLSKICH SEDZIÓW, którzy odmówili udziału w sądach

wojewódzkiej. Od kilku tygodni są niedobrodzi.

Po wsiach czeskich występują publicznie członkowie bojówek, o których wiadomo, że dopuścili się morderstw na robotników polskich.

Nieuczynny naród.

Informacje znanej prasy zagraniczo-żydowskiej robią wrażenie takie, że jej jest potrzebny obecnie pogrom... Prasa ta byłaby zupełnie zadowolona, gdyby naród polski na jej „zawołanie” urządził pogrom żydowski. Tymczasem Polacy są tak nieuczynnym narodem, że nie stosują się do tego weale.

Ale od czego są wiedeńskie „szwajgalesy” piszące. Więc robi się tam „pogromy” na papierze, a prawdziwe pogromy, które się zdarzają daleko po za frontem polskim po stronie bolszewickiej również się przypisuje Polakom.

Uczyniła to świeżo gadzinówka wiedeńska „Neue Freie Presse”, organ „narodowo” niemiecki z sionistą Herslemorgi na czele.

Wiedeńska ta „powaga” prasowa zrobiła świeżo przyjemność Grinbaumowi warszawskiemu opowiadając o strasznym pogromie w Bałcie. Urządziło go oczywiście „wojsko polskie”. Ale w jaki sposób, kiedy do tego miasta nie dotarło jeszcze wojsko polskie.

To nic nie znaczy. Przecież nie o prawdę chodzi, lecz o oczernianie Polaków, by w ten sposób, pozyskać wdzięczność i pocztyność Niemców i żydów.

„Gazeta Poranna”

KRONIKA TELEGRAFICZNA

ROKOWANIA BOLSZEWICKO-ANGIELSKIE.

PARYŻ, 5.6. (PAT) Potwierdza się wiadomość, iż najbliższe spotkanie między członkami gabinetu angielskiego z Krassinem odbędzie się 7 czerwca. Konferencje z najwyższą radą ekonomiczną mają się zacząć dopiero w najbliższych tygodniach, ponieważ oczekuje się jeszcze na informację z Moskwy.

SERBIA PODZIELONA NA 9 PROWINCJI.

LJON, 5.6. (PAT) Projekt konstytucji jugosławiańskiej przewiduje utworzenie 9 prowincji autonomicznych: Serbja, Stara Serbja, Banasz, Baczka, Baregna, Kroacja i Sławonja i Slowencja.

Dalmacja z wyjątkiem obszaru nad zatoką Katary, Czarnogóra z Hercegowiną i z obszarami nad zatoką Katary, Bosnia. Każda z tych prowincji miałaby swój parlament i swego szefa, którzy nosiliby tytuł delegata królewskiego.

Turcja a traktat pokojowy.

Z Kopenhagi donoszą: Według wiadomości „Daily Mail” rząd turecki gotów jest podpisać traktat pokojowy, o ile Palestyna i Armenia otrzymają autonomję, nie zaś zupełną niezależność. Turcy opierają się też oddaniu Tracji Grecji, lecz gotowi są przyznać tej prowincji pełny samorząd. Turcja domagać się będzie dalej, aby Liga narodów mianowała dla tej prowincji gubernatora. Wreszcie żądają Turcji ustalenia konstytucji dla Smyrny przez Ligę narodów.

Pokój z Węgrami.

Dnia 4 b. m. o godz. 4 m. 30, nastąpiło w Wersalu podpisanie traktatu pokojowego z Węgrami. Przewodniczący Millerand. Obecni byli delegaci Anglii, Anteryki, Japonji, Włoch, Belgji, Czechosłowacji, Portugalji, Chin, Grecji, Jugosławji. Imieniem Węgier podpisali traktat prezes delegacji delegacji węgierskiej Appony, minister pracy August Bernard i minister pełnomocny Alfred Brasche Layan; pomiędzy zaproszonymi byli, król grecki i marszałek Foch.

Bolszewicy przeciw Armii.

„Berliner Tageblatt” donosi z Bazylei: W dług depeszy, która nadeszła do Londynu z Tyflisu, potwierdza się wiadomość, że 2 pułki kawalerji przekroczyły granicę Armenji i posuwają się naprzód. Rząd armeński wystosował protest do Moskwy.

Podziękowanie.

Wszystkim którzy wzięli udział w odprowadzeniu na miejsce wiecznego spoczynku drogich nam zwłok

Ś. P. Praksedy Krzemieńskiej

a w szczególności Sz. księdza Stypakowskiego, przyjaciółom i znajomym składają serdeczne „Bóg zapłaś” stroskani

Syn, córka, zięć i wnukowie.

Pismo ks. arcybiskupa Rattiego do ks. prałata Tymienieckiego

Najczcigodniejszy Księżu Prałacie,

Zaraz po powrocie z podróży do Łodzi, rozważając z uczuciem wdzięczności wszystko to, co tam zobaczyłem i usłyszałem, miałem sobie za święty obowiązek złożyć dzięki tym, od których doświadczyłem tak wiele uprzejmości i odebrałem tyle czci i podziękowania.

Przedewszystkiem Jego Eminencji Arcybiskupowi Warszawskiemu złożyłem osobiście pełną uszanowania i gorącą podziękę stosownie do Jego godności okazywanej mi dobroci. Aby jednak wszystkim spłacić jak najprędzej ten dług wdzięczności, uważałem za rzecz najlepszą i najgodniejszą udać się do Ciebie, Najczcigodniejszy Księżu Prałacie, i prosić Cię abyś raczył wszystkim szczególnie wyrazić moją wdzięczność.

Racz więc to uczynić wobec Szanownych Panów którzy z Jaśnie Wielmożnym Włodzą na czele, reprezentując wszystkie stany — zarządu kraju, wojskowi, rządu cywilnego, przemści i ludu — urządził mi to nadzwyczajne i nigdy niezapomniane przyjęcie, a

następnie towarzyszył mi aż do mojego wyjazdu z uprzedzającą grzecznością i wielkim uszanowaniem.

Leć i wobec katolickiego ludu łódzkiego, a zwłaszcza wobec ludu Twojej parafii też racz wyrazić swoją wdzięczność, najwięcej zaś wobec Czciwego Księdza Prałata, Proboszcza Podwyższenia Św. Krzyża i proszę, aby, odpłacając się wzajemnością, zachowało o mnie pamięć przy ołtarzu wobec Boga.

Wdzięczność zaś, którą wynurzam wszystkim za Twojem pośrednictwem, uważaj za podziękę Tobie przedewszystkiem złożoną i płynącą ze szczególnie usposobionego dla Ciebie serca.

I jeszcze raz po wielokroć czynię dzięki i błogosławieństwo i Tobie, i całej parafii, i całemu rozległemu miastu katolickiemu; a o wszystkim coście Nuncejuszu wi Papieskiemu z takim przywiązaniem i czcią powiedzieli i wyświadczyli, szczegółowo i wiernie Ojcu św. doniosę.

St. Ratti, Arcybiskup Naupaktosu
Nunceusz Apostolski.

W kwestji p. Dąbrowskiego.

Pan Stanisław Tipelt, referent ministerstwa aprowizacji województwa łódzkiego, stwierdza, że artykuł „Paskarz na urzędzie” dostał się do Redakcji, podyktowany przez ludzi złej woli i przynosi niesłuszne zarzuty przeciw osobie p. Stanisława Dąbrowskiego zastępcy starosty łódzkiego, który na nie w zupełności nie zasługuje.

Pan Tipelt przypuszcza, że tylko uraza osobista ludzi, którym na drodze w uzupełnieniu ich zamiarów stanął p. Dąbrowski — wywlekła na forum publiczne przeistoczona i nieuczciwie oświetlona fakty i wprowadziła w błąd opinię publiczną i Redakcję.

Dla tego, przedstawiając tu słowa p. Tipelta, redakcja z chęcią je zaznacza. Nie chodziło bowiem Redakcji o oczernianie ludzi na to zasługujących, jeno o wyświecenie prawdy.

Zaznaczyć musimy, że dziś o godzinie 5 ej p. p. odbędzie się pod przewodnictwem p. Szefera zgromadzenie urzędników Starostwa i Sejmiku, na którym ta sprawa szczegółowo zostanie rozpatrzona.

Wobec tego p. Szefer przyrzekł nam zaomunikować szczegóły tego wyjaśnienia.

Pan Tipelt zaznacza, że występuje w imieniu pokrzywdzonego dlatego jedynie, że p. Dąbrowski wyjechał legalnie odwiedzić chorego brata i w tej chwili jest nieobecny.

KRONIKA.

— Wystawa prac uczniowskich a) Odbędzie się wczoraj po raz drugi wędrowkę po wystawie prac uczniowskich, urządzonej w gmachu gimnazjum państwowego imienia Kopernika, przy ul. Nowo Cegielińskiej 9, mieliśmy sposobność podziwiania nie tylko sumiennego traktowania sztuki oraz zamierzania do pracy, lecz zarazem stwierdzenia, iż wśród tych, którzy wystawili okazy na widok publiczny nie brak jednostek z talentem.

W dziale prac rysunkowych i malarstwa świadczących o postępiach uczniów klasy wstępnej, położono głównie nacisk na kolory jaskra-

we i motywy proste. Zwracają tu uwagę figury geometryczne; wychowawcy klasy pierwszej zaprezentowali kompozycje pamięciowe, różne figury i prace w płaskorzeźbie, bardzo subtelnie, wykonane. Klasa druga, w pracach której szczególnie zwrócono uwagę na światłocienie przedmiotów, wystawiła sporo rysunków z modeli. Na eksponaty uczniów klasy trzeciej składają się prace obejmujące rysunki z gipsów, pochylenia przedmiotów, fałdy, studia, krajobrazy i t. p. klasa czwarta przedstawiła studia anatomiczne, czaszki ludzkie; piąta - zaprezentowała prace stylowe rzeźby greckie i t. p. wreszcie wychowawcy klasy szóstej dostarczyli obfite zbiory różnych studjów postaci ludzkich z natury, z żywych modeli.

Po za pracami uczniów z zakresu malarstwa (kwiaty, martwa natura, krajobrazy) znajdujemy rozmieszczone prace znanego dobrze jako potrecista prof. And. zejewskiego, na barkach którego spoczywa całe kierownictwo działu rysunków i malarstwa w gimnazjum im. Kopernika.

W dziale robót ręcznych zgromadzono bardzo efektowne kolekcje okazów, z zakresu rzeźby w drzewie i w gipsu, różnokolorowe witraże, piękne roboty laużegowe i t. p. tutaj również rozszerzono dla uwidocznienia porozumienia postępu w nauce eksponaty wychowawców każdej klasy oddzielnie. I tak upr. klasa pierwsza zaprezentowała bardzo misternie wykonane wycinanki, ramki papierowe, pudełka wyroby z gliny i drzewa, jak to: zabawki, owoce, grzyby i t. p. Uczniowie klasy drugiej — wystawili przeważnie rzeźby w drzewie (ramki, wieszadła, wyroby z papier mache); klasa trzecia zaprezentowała meble rzeźbione, również modele, piramidy i t. d. Wogóle całość przedstawia się bardzo efektownie i zasługuje na zwiedzenie i poparcie!

Dochód osiągnięty ze sprzedaży eksponatów przeznaczony będzie na nabycie materiałów dla niezamożnych uczniów. Dziś ostatni dzień wystawy — Kto nie mógł dotąd, dziś jeszcze ma możność wiedzienia wystawy.

W sprawie podwyższenia za energję elektryczną. a) Na wskutek bezprawnego zarządzenia Urzędu Elektrycznego dotyczącego podwyższenia taryfy opłat za energję elektryczną bez porozumienia z miastem postawie łódzcy wnieśli do Sejmu nagły wniosek o cofnięcie wzmiankowanego zarządzenia.

— Na plebiscyty. Administracja „Rozwoju” wniosła we środę do Głównego Komitetu plebiscytowego 7.701 m. 55 fen.

— Sprawy aprowizacyjne. a) Wczoraj do referatu aprowizacyjnego na powiat łódzki zgłosiła się deputacja mieszkańców gminy Bruss w liczbie 200 osób, przedstawiając rozpaczliwe położenie tamtejszej ludności z powodu niedostarczenia jej wyznaczonego przydziału mąki. Uskarżano się również na niesprawiedliwy podział innych artykułów spożywczych, nadsyłanych na użytek mieszkańców gminy Bruss.

Deputacja otrzymała zapewnienie od posła Kwiatkowskiego, że wyjeżdża do Warszawy, aby starać się w ministerjum i domagać się energicznych zarządzeń co do dalszego aprowizowania miast powiatu łódzkiego.

— Rekvizycja domów. a) Wobec wzmagającego się kryzysu mieszkaniowego Magistrat postanowił zwrócić się do Rady Miejskiej z wnioskiem w sprawie rekvizycji mieszkań. Jednocześnie Magistrat postanowił wnieść do Rady Miejskiej wniosek w sprawie ukroczenia spekulacji przy odnajmowaniu mieszkań.

— Patryjotyzmie!

Z okazji poświęcenia sztandaru cechu Cukierników p. Bolesław Komar przewodniczący złożył marek 1100 na Plebiscyt zebrane pomiędzy kolegami zamiast przeznaczenia tych pieniędzy na proponowaną ucztę.

— Uregulowanie koryta rzeki Ner. a) Dzięki interwencji Starostwa na powiat łódzki sprawa uregulowania koryta rzeki Ner, która zalewała pola ornę, należące do obywateli w Konstancynie, została pomyślnie załatwiona drogą dobrowolnej ugody między właścicielami folwarku Bechcice, p. Stefanem Tobiazellim, a właścicielami gruntów.

P. Tobiazelli, zajmujący znaczną przestrzeń łąki, należące do ogólnego pastwiska, nie przekopał rowu, wskutek czego woda, nie mając spadku i ujścia zalewała pola ornę, wyrządzając znaczne szkody.

Na skutek wystąpienia zbiorowego obywateli osady Konstancynów, zawarto umowę w dyrekcji okręgowej robót publicznych Województwa Łódzkiego, w myśl której p. Tobiazelli zgodził się na przeprowadzenie własnym kosztem robót około regulacji koryta rzeki Neru, oznaczając termin rozpoczęcia projektowanych robót po sprzęcie drugiego pokosa trawy na łąkach folwarku Bechcice, t. j. w końcu czerwca r. b.

Koszty utrzymania w porządku pastwisk wzięli na siebie obywatele Konstancynowa.

— Wycieczka do Gdańska. Kierownictwo Miejskiego Uniwersytetu Powszechnego projektuje na dzień 16 czerwca r. b. wycieczkę krajoznawczą do Gdańska.

Wycieczka trwać będzie około 5-ciu dni (od 16 do 21 czerwca).

Udziela informacji i przyjmuje zapisy kancelarja Uniwersytetu Powszechnego codziennie od 6 i pół do 7 i pół wiecz. Dzielna 44.

— Wycieczki wychowawców szkół powszechnych. a) Wydział Szkolnictwa organizuje trzy wycieczki dla dzieci szkół powszechnych, mianowicie do Ojcowa, w Góry świętokrzyskie oraz do Kazimierza, i Puła w.

Pierwsze wycieczki odbędą się w połowie bieżącego miesiąca, ostatnia zaś w początkach lipca.

W każdej wycieczce weźmie udział około 40 dzieci, pod kierunkiem nauczycieli, znających wymienione miejscowości oraz specjalnych przewodników.

Wycieczka ma na celu dokładne zapoznanie miejscowości i okolic.

— Zebranie Narodowej Organizacji Kobiet.

a) W środę, d. 9 b. m. o g. 6-iej po południu, w lokalu Narodowej organizacji kobiet polskich, (ul. Sienkiewicza Nr. 23) odbędzie się ogólne zebranie, w celu rozważenia szeregu pilnych spraw.

WYMIAR AMIRACI.

Sąd Sądowy w Łodzi na posiedzeniu 4 czerwca 1920 r. rozstrzygnął sprawę o zabójstwo Józefa Staszyńskiego i wyrok w sprawie o zbrojny napad.

Dnia 24 kwietnia r. b. o godzinie 7 wieczorem we wsi Antoniew-Mława, gm. Nowosolna dokonali wystrzału napadu rabunkowego na dom gospodarzy tej wsi Józefa Saskiego. Steroryzowawszy znajdującą się w domu Antoninę Saską i synową jej Antoninę, przetrzymali bandyci i powybierali rzeczy ze szafy.

Obcy bandyci owi wraz z trzecim, który stał na straży, poszli z łupem, zaalarmowały kobiety sąsiadów. Następnie pochwycono Krawieckiego z łomkami skradzionych rzeczy. A innych bandytów ścigała cała gromada włościan, chcąc im zagrozić drogę.

Nale jeden z opryszków strzelił do ścigającego go Leopolda Krygera, raniąc go w brzuch, drugi ranił Henryka Kr., brata pierwszego, w piersi. Krygierowie padli krwią zbroczeni na ziemię. Pościgu jednak nie zaniechano; także wielokrotnie ostrzeliwano się przytrzymanego jednego z bandytów, Józefa Staszyńskiego. Ujęci opryszkowie przyznali się do winy; jako trzeciego winowajcę wskazali niejakiego „Antoniego”, nie wymieniając nazwiska.

Za napad rabunkowy z bronią w ręku i usiłowane zabójstwo braci Krygierów skazał 4 b. m. sąd dożytny obu oskarżonych na karę śmierci przez rozstrzelanie.

— Z oddziału podatkowego. a) Na skutek objęcia przez dotychczasowego decernenta Oddziałów Podatkowego i Adresowego oraz Kom. Targowiskowej. P. Ławnika Klocmana stanowiska wiceprezydenta, czynności decernenta wamiankowanych oddziałów pełnić będzie zastępczo do czasu wyboru nowego decernenta p. Waszkiewicz, referent Oddziału Podatkowego.

— Uniwersytet ludowy. We czwartek, dnia 10 czerwca o g. 8 ej wieczorem odbędzie się w lokalu Uniwersytetu zebranie słuchaczy Uniwersytetu Powszechnego.

Na porządku dziennym b. ważne sprawy.

— Z Inspektoratu Pracy. Inspektor Pracy III. Okręgu Inż. K. Ostoję — Zagórski wyjechał w dniu 4 b. m. na 6 cio tygodniowy urlop.

Zastępuje go Inspektor Pracy II go Okręgu p. Włodzimierz Wojtkiewicz.

— Zamknięcie zajęć. We wtorek, dnia 15 czerwca r. b. odbędzie się o g. 8 ej wiecz. uroczyste zakończenie zajęć na Uniwersytecie Powszechnym.

— Pogadanki. a) W niedzielę, d. 6 czerwca Zarząd Narodowej Organizacji kobiet polskich urządza pogadanki w następujących świetlicach: szkoła powszechna przy ul. Nawrot Nr. 12, szkoła powszechna Nr. 27, przy ul. Sosnowej Nr. 1, i w lokalu Tow. śpiewaczego imienia Moniuszki, przy ul. Szkolnej Nr. 23.

Pogadanki te odbędą się o g. 5-ej po południu.

— Z bibliografii. Wyszła świeżo z druku praca inżyniera C. Łukaszewicza p. Publiczne i prywatne ubezpieczenia w Polsce. Uwagi nad memorjałem Związku towarzystw prywatnych.

— Za fałszywym paszportem. a) Policja Łódzka aresztowała Majera Zymelmana, mieszkańca Warszawy, który ukrywał się w Łodzi za fałszywym paszportem, celem uchronienia się od służby wojskowej.

Aresztowanego osadzono w więzieniu przy ul. Miłsza.

— Wypłata pensji nauczycielstwu. a) Pobory miejskie za m. czerwiec r. b. wraz z wynagrodzeniem za godziny nadetatowe za m. kwiecień dla nauczycielstwa szkół powszechnych miejskich wypłacone będą w porządku następującym: w poniedziałek, d. 7 bm. nauczycielstwu szkół od Nr. 1 do 60, we wtorek, d. 8 bm. — od Nr. 61 do Nr. 120; w środę, d. 9 bm. nauczycielstwu reszty numerów szkół, oraz nieetatowych.

Kwity, upoważniające do odbioru będą wydawane w biurze Wydziału w godzinach od 1 do 3-iej po południu.

— Aresztowanie przemytników. a) Wczoraj, w obrotach XI Komisariatu aresztowano Leona

Zielnickiego, Michała Zajęca, którzy przewozili worki mazi na handel.

Mazę tą skonfiskowano i sporządzono protokół, celem pociągnięcia przemytników do odpowiedzialności.

— Aresztowanie deserterów. a) Polska aresztowała deserterów, Wacława Malinowskiego, Elżę Frydmana, Homę Koprowskiego. Osadzono ich do Dowództwa Żandarmerji.

— Instytucje dobroczynne w Zgierzu.

a) Przy parafji katolickiej w Zgierzu istnieją następujące instytucje dobroczynne: dwie ochotnicze, przytułek dla sierot i dom starców, z których korzysta ogółem 250 osób. Zarządcą spoczywa w rękach miejscowej Rady Opiekunczej. Instytucje te utrzymywane są z dobrowolnych ofiar oraz z zapomóg Łódzkiej Okręgowej Rady Opiekunczej. Magistrat m. Zgierza udziela 18,000 Mk. rocznej zapomogi.

Przy gminie ewangelickiej istnieją następujące instytucje dobroczynne: 70m starców założony w r. 1887, który daje schronienie 20 osobom, ochronka od r. 1907; liczy 80 dzieci dom sierot założony w r. 1912 opiekuje 7 dziećmi. Wymienione instytucje znajdują pod nadzorem kolegium kościelnego ewangelicko-angberskiego a pod bezpośrednim zarządem poszczególnych komitetów w. Urzymywane są z dobrowolnych ofiar, zbiorowych, w śród parafjan Zgierskiej ewangelicko-angberskiej parafji. Magistrat m. Zgierza udziela odpowiednich zapomóg.

Z instytucji dobroczynnych korzysta prawie wyłącznie ludność robotnicza.

— Ofiara. „Nie słuchanie żadne i nie przyśadzzone Związku Stowarzyszeń Spożywczych w Opatowie przez Sądy I i II inst. M. 140 Ofiarując na dokształcanie buchalterów na kursach przy Stowarzyszeniu Wzajemnej Pomocy Pracujących w Premysle i Handlu m. Łodzi (Stow. Handlowców Polskich) Piotr Hykiel.“

— W sprawie używania pieczęci państwowej.

a) Wojewoda Łódzki nadesłał do Starosty w Komisarza Rządu na m. Łódź okólnik w sprawie używania pieczęci z orłem państwowym przez urzędy gminne i dozory szkolne. W okólniku tym Wojewoda; na podstawie komunik. ministerjum spraw wewnętrznych, zaznacza, że ministerjum spraw wojskowych przygotowuje w myśl ustawy „O godłach i barwach Rzeczypospolitej Polskiej“ specjalne rozporządzenie wykonawcze, w myśl którego prawo używania pieczęci z godłami instytucji i osoby prywatne nie mogą używać bez osobnego zezwolenia ministerjum spraw wewnętrznych.

Dotychczasowe rozporządzenie to nie zostanie wydane, władze administracyjne powinny kwestjonować uprawnienie do używania godła tylko w tych wypadkach, gdzie nie ulega żadnej wątpliwości iż chodzi o osoby prywatne oraz instytucje nie państwowe (prywatne.)

Co do uprawiania urzędów gminnych oraz magistratów ministerstwo spraw wewnętrznych oznajmia, że na razie ze względu na sprawozdanie całego szeregu funkcji państwowych, w ramach ponownego zakresu działania miana powodu do odnawiania tym Urzędom prawa używania w pieczęciach emblematów państwowych.

— Ofiara. Na dokształcanie buchalterów na kursach przy stowarzyszeniu wzajemnej pomocy pracującym w przemyśle i handlu m. Łodzi P. Piotr Hykiel z Helma złożył 140 marek z powodu sprawy wygranej w I i II inst. m. Łodzi.

— Wybuch granatu. a) Przedwczoraj do sklepu spożywczego przy ul. 6-go Sierpnia N 96 przyszedł żołnierz urlopowany Zygmunt Górka, który skutkiem nieostrożnego obchodzenia się wywołał wybuch ręcznego granatu, jaki przyniósł ze sobą. Górka uległ porażeniu głowy i twarzy. Skutkiem detonacji powietrza wyleciało kilka szyb w oknie, powodując chwilowy popłoch wśród przechodniów.

O wypadku zawiadomiono żandarmerję i Urząd Śledczy.

— Pożar. a) Wczoraj wynikiem pożaru w posesji M. Lenca, przy ul. Łagiewnickiej 70. Ogień strawił doszczętnie cały dom; siraty znaczne. Ratunek niósł I. Oddział straży ogarniowej ochotniczej.

— Dar armji polskiej. Oficerowie i słudzy miłośnicy i założyciele szpitala or. m. Łodzi na rzecz niepełnych składają mk. pięćset cztery fen. 75. Bezimiennie marek 4.

POŻYCZKA ODRODZENIA

Właściciel domu handlowego p. Aleksander Frydry zakupił pożyczkę odrodzenia za sumę 5000 mk. Pan Kazimierz Sliwiński, technik dentystyczny, wpłacił na pożyczkę odrodzenia marek 5000.

TELEGRAM, WYSLANY DO RZYMU.

Ojcie święty! Duchowieństwo i wierni polscy miasta Łodzi, korzystając z niezwyklej okazji, a mianowicie z wizytacji Jego Ekszellencji ks. Nuncjusza apostolskiego dla Polski oraz Arcypasterza naszego J. K. ks. kardynała K. Nowskiego, Arcybiskupa Warszawskiego, z prawdziwą radością i szczerą miłością wyrażają Ci, Ojciec Święty, uczucia czci i miłości, serdecznego przywiązania oraz synowskiej uległości dla Stolicy Świętej.

U stóp Twych, Zastępczo Chrystusa, na ziemi, prosimy pokornie o Twoje apostolskie błogosławieństwo.

PRALAT DUBKAN

TYM. NIECKI.

PROCESJA

Dnia 13 Czerwca o godz. 6 i pół rano wyjdzie kompanja z kościoła Św. Krzyża pod przewodnictwem ks. St. Rybusa i 4 kleryków w orkiestrą wojskową na odpust Św. Antoniego do Łagiewnik.

KASA CHORYCH.

W myśl uchwalonej już ostatecznie przez Sejm w tawy Kasa Chorych obejmie wszystkich pracowników państwowych i umysłowych wraz z ich rodzinami. Muszą więc posiadać oprócz ambulatorjów i biur centralnych oddziały we wszystkich częściach miasta. Trudnym jest wynalezienie pojedynczego mieszkania i dlatego tylko dzięki usilnej pracy przy współdziałaniu Urzędu Mieszkalniowego udało się dotychczasowo już tę sprawę załatwić. Kasa posiada już lokale w domu przy Al. Kościuszki Nr. 1 i obok manufaktury Widzewskiej. Dalsze lokale przy ul. Wolczańskiej j, Piramowicza, Zgierskiej i Skwerowej będą w najbliższych dniach objęte. Komisarz Kasy przyjmuje w biurze przy Al. Kościuszki Nr. 1(2. wejście, 2. p.) od 12 do 1-iej godz. po poł. codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt.

— Z frontu. Ze szpitala polowego Nr. 112 przesyła pozdrowienia rodzinie i łodziankom i łodzianom, Kapral Ludwik Półrolczyk i plutonowy Robert Blot.

— Paczki z Ameryki. P. Antoni Doliński „Księży Miya“ 7 skarży się na niedoręczenie dotąd paczki z Ameryki, wysłanej przez syna 12 listopada 1919 roku. Paczka została przesłana pod firmą Union Liberty Company, ul. Piękna Nr. 11 w Warszawie.

Komunikaty.

Szanowny Panie Redaktorze!

Uprzejmie proszę Sz. Pana Redaktora o umieszczenie w swem poczytnym piśmie następujących słów kilka; W numerze 147 Kurjera Łódzkiego wydrukowany został artykuł p. t. „W sprawie Robotnika“ autor którego napisał na moje stanowisko zawodowe. W zasadzie nie mam nic przeciwko protestom w sprawach ogół obchodzących, lecz winny one być w sposób kulturalny i etyczny przeprowadzone, lecz paszkwilowy artykuł p. K. F. o podstawie prywatny nie liczyć z godnością uczciwego człowieka.

Autor tego artykułu i ignorując moje stanowisko zajmowane w sztuce oparł się na „Magistrat obstalował figurę“ „Robotnika“ i właściciela zakładu kamien arskiego p. Czapliskiiego. Mam poza sobą szereg samodzielnych prac artystycznych, które umieszczałam na wystawach. Bartkiewicza w Łodzi, Pawłowskiego w Warszawie i Łodzi, w salonie K. W. w Warszawie, gdzie w r. 1902 wystawiony był „Dziękuję“ w Tow. Zachęty Sztuk pięknych w Warszawie w r. 1905 wystawiona studja w Monachum p. t. „Odpoczynek“ i „Głowa mąska“, w następnych latach kilka innych prac, a ostatnio w

Salonie Tow. Zach. Szt. piek. na ostatniej wystawie 1919—20 r. „Popiersie D—ra Trenknera“ W Tow. Sztak pięknych w Krakowie w r. 1915—16 umieszczono „Czwartaka“ o którym krytyka Krakowska wyraziła się bardzo pochlebnie. Są to fakty do sprawdzenia, z tego aż nadto widać prywatę artykułu p. K. T.

W działalność Magistratu nie będę, wchodził, zaznaczam tylko, że po zamknięciu wystawy Przemysłowo—Rzemieślniczej w r. 1912 Zarząd Wystawy podarował „Robotnika“ miastu, które go przyjęło, a zatem dbać winno o jego przyszłość. To też miasto kilkakrotnie dało dowód swej „Robotnika“ troskliwości. Po ustąpieniu moskali b. Komitet Obywatelski traktował ze mną o wykucie Robotnika w kamieniu, lecz z powodu trudów technicznych i zupełnego braku materiału wywiązać się z zadania nie był w stanie, odkładając to na później. Poprzedni Magistrat pod prezydenturą p. Skuśkiego także traktował zezną w osobie p. Ciszkiwicza dyrektora plantem miejskich z utrwalenia firmy i sprawa ta była już blizką zrealizowania, lecz kiedy na posiedzeniu odczytano mi ofertę jeden z ówczesnych ławników (właściciel zakładu kamieniarskiego) oburzył się na podaną przezemnie cenę wyrażając się iż on to zrobi taniej. Wówczas pan Ciszkiwicz zapytał mnie czybym zgodził się na to by magistrat wykonanie figury Robotnika w kamieniu powierzył komu innemu, który daje dogodniejsze warunki na co dał odpowiedź.

Nowy Kurjer Łódzki w Nr. 134 r. 1918, która brzmiała, że prawo obowiązujące u nas od 1911r zabrania korzystać z cudzej twórczości autorskiej i grozi za to więzieniem o ile reprodukcja nastąpiła bez zgody autora. Po tej odpowiedzi poprzedni Magistrat ogłosił konkurs na figurę w parku Staszica, który jednakże cyników żadnych nie dał, czem powodując się Magistrat obecny, a także i na skutek żądania szerokiej rzeszy robotniczych figurę tą polecił mi w kamieniu utrwać.

Ani członkowie b. Kom. Obywatelskiego, ani poprzedni Magistrat strony artystycznej Robotnika nie kwestjonowali, którą gwoli prywatę p. K. F. w takiej wielkości opotęgowal, zerwały się pertraktacje lecz na ile natury finansowej. Po otwarciu Wystawy Przem.—Rzem. w 1912 r. cała prasa jednoznacznie, miejscowa, Warszawska i prowincjonalna napisały krytykę o Robotniku bardzo pochlebna.

Od lat już kilku istnieje w Łodzi klika, której ja i mój Robotnik jest solą w oku, a autor „w sprawie Robotnika“ podpisując się K. F. zapomniał dodać i S-ka.

Racz przyjąć Szanowny Panie Redaktorze wyrazy wielkiego szacunku i wysokiego poważania.

W. Czaplinski artysta-rzeźbiarz.
Łódź 4.VI 1920.   Nr 1845

Egzaminy wstępne w 8-kl. Wyzszej Szkole Realnej Zgromadzenia Kupców m. Łodzi odbędą się dn. 10 czerwca o godz. 4-ej po poł. i dni następnym.

1635.

Zebranie Czeladzi rzeźniczych.

We wtorek 8 czerwca 1920 r. odbędzie się posiedzenie czeladzi rzeźniczych należących do gospody o godz. 5 po poł.

O liczne przypycie prosi Zarząd. 1855-1

Zebranie członkiń Stowarzyszenia Akuserek odbędzie się dn. 10 czerwca r. b. o godz. 4 po poł. przy ul. Piotrkowskiej Nr. 261.

Zarząd Stow. prosi o liczne przypycie.
1867.

TEATR I SZTUKA.

TEATR POLSKI.

Dziś Teatr daje arcykomijną krotoczwilę Bisso na p. t. „Kontroler wagonów“ sypialnych. Dwa pierwsze przedstawienia tej krotoczwili wykazały tak znaczną frekwencję widzów, że Teatr Polski daje ten zabawny utwór dziś i jutro w niedzielę wieczorem.

Dzisiejsze widowisko po południowe wypełni pi-

nizowane przez p. St. Wysocką.

W niedzielę po południu Teatr wystawi „W sieci“ smutną komedję Kisielewskiego.

Wieczory artystyczne.

We wtorek d. 8 i w środę d. 9 czerwca r. b. o godz. 8 45 wiecz. w sali Koncertowej odbędą się dwa wielkie wieczory artystyczne z udziałem solistów baletu opery warszawskiej: Ireny Szymańskiej i Zygmunta Dąbrowskiego, primadonny Teatru Wielkiego w Poznaniu Olgi Orleńskiej, artystów teatrów miejskich w Warszawie Anny Beliny — Leszczyńskiej i Antoniego Fertnera oraz artystów z „Czarnego Kota“ Józefny Bielskiej i Wincenego Rapackiego (syna). Akompanjuje prof. Ludwik Urstein. Wykonawcy sami, mówią za siebie.

Bilety w księgarni Alfreda Straucha.

POZYCZKA

ODRODZENIA

jest najpewniejszą
lokatają kapitału.

Stady potom i Krzyżaków w Gnieźnie.

(Jeziro. — Świątynia Nii. — Legendy a żywe świadectwo. — Spokojni Krzyżacy. — Zamach prusactwa na Krzyżaków. — Z klasztoru więzienie. — „Lech“ i Dom katolicki. — Poglądzie patryjotyzmu).

Gniezno przechowało wspomnienie dwóch epok minionych: pogańskiej i pruskiej. O pierwszych panach ziemi zaswiadcza szerokie łąki i małe już dziś bagna, które niegdyś tworzyły jedno wielkie jezioro. Miał w niem jak pisze „Głos Narodu“ przed wiekami Mieczysław Topoć pogańskie balwany i dlatego nadano jezioru miano: święte. Na wzgórzu, które dziś dźwiga katedrę, wznosił się wtedy gród książęcy, a obok niego, jak pisze jeszcze Marcin Kromer, stała świątynia Nii, którą dopiero Mieszko zamienił na kościół chrześcijański pod wezwaniem św. Jerzego. Kształt dzisiejszego kościółka św. Jerzego jest już dziełem 18. w. i nawet gnębi dawną legendę wybitnie barokową fasadę. Lepiej upodobania pogańskie, w późniejszym średniowiecznym wydaniu, przechowały się w ozdobach naw katedry, na żebach chóru w kościele św. Michała, wznoszonym w tym samym czasie, co kościół katedralny i na ścianach ciekawego, gotyckiego kościoła św. Jana, obecnie odnawianego.

Wspomnienia czasów pruskich znalazły swój pomnik nie tylko w licznych budowliach, ale utkwily tak głęboko w umyśle żyjących, że chyba dopiero następne pokolenia będą musiały odtwarzać sobie ogrom ucisku zaborców na podstawie martwych zabytków przeszłości. Ale i wtedy niejedną zakątek miasta wymownie ich pouczy o twardym zmaganiu się dziadów z prusactwem.

Na wzgórzu, oblanem z dwóch stron jeziorami Bieliatem, na cichym, samotnym cmentarzu wznosi się nowy, o gotyckich konturach kościółek św. Krzyża. Całą ozdobą tej kaplicy cmentarnej jest mosiężna tablica z długim polskim napisem. Czytamy na niej: „Stąd pochodzi pierwsza egzystencja 20. kanoników regularnych Grobu Chrystusowego, czyli Krzyżaków, na to miejsce z Jerozolimy sprowadzonych i tu ich początkowe zamieszkanie“.

Krzyżakami, od czarnego Krzyża na białym płaszczu, nazwał tutejszy lud spokojnych Kanoników, w Polsce powszechnie „Miechowitami“ zwanych. Mieli oni w Gnieźnie kościół św. Jana i kaplicę świętokrzyską. W 1321 roku zgromadzenie „Bożogrobców“ skasowano i wtedy rząd oddał kościół św. Jana gminie ewangelickiej, a kaplicę kazał rozebrać. Figurę cudowną Zbawiciela miano przenieść z rozkazu pana inspektora do fary. Niespodziewanie zebrał się tysięczny tłum i na zniesienie przybytku bożego nie ustąpił. Musiano wobec groźnej postawy ludu ustąpić i cofnąć rozkazy. W kilka lat potem stanął ze składek

krzyż, niewyłącznie czcący otaczany przez Gniezno.

Bogactw przeszłości ma i kościół Franciszkanów z 13. w., postawiony i wyposażony wlegaję przez bl. Jolantę, córkę króla węgierskiego Bela 4. Obok świątyni znajdował się klasztor Kларыск, wzniesiony na chwałę Jolanty przez Przemysława 3. Rząd pruski zniósł pośpiesznie klasztor w 1736 r., a biskup w sto lat potem postawił na jego miejscu więzienie i sąd ziemski. W nim powinna jaśnieć tablica z napisem: „Tu, w polskim Gnieźnie, sądzono w 1901 r. dzieci polskie z Wrzesni za odmawianie w ojczystym języku pacierza“.

Na wdzięczno wspomnienie zastępuje też dom przy ulicy Tumskiej, w którym mieści się drukarnia i redakcja dziennika gnieźnieńskiego „Lecha“. Broił on dzielnie polskości i dobrze służył sprawie. W chwili wybuchu wojny zawiesił rząd pruski to źródło zbyt polskiej orientacji i dopiero teraz wód jego zakazy obecnie mając.

Obecnie nie już nie tamaje polskości w Gnieźnie, ale to trochę zamalo. Tym dzielnym obrońcom ojczystej mowy i ducha trzeba dziś w wielu rzeczach gorliwie dopomóc, by mogli goręcy swój patryjotyzm oprzeć na głębszej znajomości własnych dziejów i języka. Była tu dawniej w kościele farnym ciekawa „kaplica literatów“, własność bractwa, zatwierdzonego w 16 w., skupiającego ludzi, znających literę, czyli umiających pisać. Z początkiem 17 w. wzniesli sobie liczniejsi już literaci osobną kaplicę. Dziś biegle pisać i czytać umie prawie każdy mieszkaniec Gniezna. Ale umiejętność tę dała mu prska szkoła, więc biegłość uzyskał tylko w niemieckim języku. Polskiego uczył wyłącznie dom i to często tylko ukradkiem. Nic więc dziwnego, że braki w wykształceniu Wielkopolan wyrówna je z czasem polska szkoła u młodszych i w nowej językowej i kulturalnej dyscyplinie wrosną pokolenia. Ale i o brakach starszych zaponniem nam nie wolno.

Opierali się oni instyktownie fałszom, rozsiewanym o naszej przeszłości przez chytrych zaborców. Teraz trzeba im opowiedzieć prawdę. Przez miasta i miasteczka Wielkopolski powinny długie lata przeciągać zorganizowane rzesze wymownych i uczciwych prolegatów, którzyby barwnie opowiadali o Polsce. W Gnieźnie, w takim zgrabnym teatrzyku „Apollo“, w którym obecnie naprzemiennie raz wyświetla się kryminalny dramat, to znów toczą się wstrząsające zapasy Czarnej Maski z Gądek z Szampionem z Wieliczki o „mistrzostwo świata“, mógłby ukazać się przy najmniej czasami film, któryby pouczył o zabytkach i przeszłości Polski, a dobry wędrowny teatr znalazłby tu też życzliwe przyjęcie, grając coś z polskiego repertuaru. Piastowski gromadom Polski, wartoby przywrócić ich dawny, nieskazitelny charakter i odpowiednio do ogólnych postępów cywilizacji pogłębić narodową kulturę. Niechby ta wyniosła, zdala widoczna katedra, była rzeczywiście nie tylko świadectwem dawnej chwały i głębi wiary ludu, ale stała się też symbolem rozumnej i głębokiej wiary w siebie, wiary w Naród, nawiązujący do bogatej przeszłości nowe złote pasmo.

CO MÓWIŁ LENIN O NIEPODLEGŁOŚCI POLSKI.

Organ Socjalnej-Demokracji Król. Polskiego i Litwy w Rosji „Trybuna“ z lipca 1918 r. N. 62 w artykule zatytułowanym „Dzikie pretensje“ przytacza następującą opinię Lenina-Uljanowa, prezesa Wszechrasyjskiej Rady Komisarzy ludowych, w sprawie niepodległości Polski:

„Weźcie naprzykład odrębne warunki Polski: Jej niepodległość obecnie jest „nie do urzeczywistnienia“ bez wojen albo rewolucji. Być stronnictwem wojny ogólnoeuropejskiej jedynie dla odbudowania Polski to znaczy być nacjonalistą najgorszej próby, stawiać interesy nieznacznej liczby Polaków ponad interesy setek milionów ludzi, cierpiących z powodu wojny... Wy stawiać hasło niepodległości Polski teraz, w warunkach danego ustosunkowania sąsiednich państw imperialistycznych oznacza to rzeczywiście uganianie się za utopją, zapominanie o przesłance ogólnoeuropejskiej albo co najmniej rosyjskiej i niemieckiej rewolucji“.

Tak więc osławiony i czczony wódz proletariatu rosyjskiego i międzynarodowego, który i dla naszych socjalistów polskich jest gwiazdą pierwszorzędnej wielkości na firmamencie socjalistycznym, w poglądach co do niepodległości Polski stoi na tem samem stanowisku co carowie rosyjscy i królowie pruscy, co najczarniejsza reakcja rosyjska i junkierstwo pruskie.

Jak wjdzimy coraz częściej socjalizm międzynarodowy chętnie bierze na siebie rolę reakcji międzynarodowej.

BERLIN BIERZE PIENIĄDZE ALE NIE ODDAJE.

Z Berlina donoszą, że rząd atamana Petlury zabiega o rewindykowanie milionowych sum pieniężnych, które zdeponował w bankach berlińskich poprzedni rząd ukraiński. Banki berlińskie odmawiają jednak wypłaty zdeponowanych sum, tłumacząc swą odmowę tem, że na Ukrainie tworzą się obecnie nowe władze złożone ze wszystkich partji.

Ofiary.

(Od dnia 17-V.)

Na Plebiscyt Górno-Sląski.

Konduktor K. E. Łódzkiej mk. 5. Złożone w Kom. Gospodarczej D. O. G. Ł. przez Spółkę Papierową w Łodzi mk. 50. Dzieci szkoły pow. № 34, od II-C, mk. 26. Beziarnie mk. 500. Zebrane na imieninach p. Julji Lissnerowej mk. 100. Wasilewska mk. 1000. Stowarzyszenie Spożywców w Łasku mk. 1000. Z okazji imienin wychowawczyni Z. Wilczyńskiej, kl. I szkoły „Oświata” mk. 125. Współpracownicy Skupu skór mk. 120. Uczniowie i uczennice odd. IV i V, szkoły pow. № 2, mk. 89,70. Z okazji imienin radcy prawnego, Urzędu Sanitarno-Obyczajowego w Łodzi, St. Jurkowskiego urzędnicy mk. 201. Zamiast podziękowania za złożone życzenia urzędników U. S. O., składa p. Jurkowski mk. 200. T. Gryglewicz składa złożone, jako karę od p. Liberanta, mk. 100. W dniu imienin F. Chelmińskiej, uczennice kl. 5-iej gim. królowej Jadwigi w Pabjanicach, składają mk. 20. P. Chelmińska mk. 20. Od pasażera za odnaleziony pakunek w wagonie K. E. Łódzkiej mk. 100. Z okazji imienin H. Giedzińskiej, kl. IV gimn. Państ. im. Kopernika, mk. 100. Z okazji urodzin sz. p. E. Telkowej, złożyła p. Kulakowska mk. 10. Z okazji imienin sz. p. H. Dąbrowskiej, złożyła Kulakowska mk. 10. Za znalezienie pierścionka w aptece Bartoszewskiego mk. 8. Firma A. J. Akawie mk. 90. E. Telatycki mk. 200. P. Denel mk. 20. Dzieci kl. II p. Ogińskiej, szkoły powszechnej № 63, mk. 35,10. Makarczyk z Przetowa za wypożyczenie samochodu przez Bank Ziemi Polskiej, mk. 200. Z okazji imienin J. Nowobilskiego, kl. V gim. Państ. im. Kopernika, mk. 150. W dniu imienin H. Giedzińskiej, zamiast kwiatów, składają ucz. kl. III B. gimn. im. Kopernika mk. 100. „Ognisko” w Ujeździe przeznacza mk. 160. Sędzia pokoju w Łęczycy wpłacił, złożone przy pojednaniu się w sprawie przez J. Landau mk. 500. Sędzia pokoju w Łęczycy wpłacił złożone przy pojednaniu się w sprawie przez W. Janiakową, mk. 50. Czysty dochód z przedstawienia amatorskiego, urządzonego przez urzędników Towarzystwa Przemysłowego „Leśmierz” w dn. 2-5, mk. 1897. Modzanka mk. 26. J. Zofja mk. 10. E. Podgórska mk. 200. Kl. III-cia, Gim. Filologicznego Tow. „Oświata” mk. 26,50. J. Rotsztajn za wybicie szyby w szafce do ogłoszeń w parku „Ks. J. Pomietowski” mk. 50. Urząd gm. Łask, starostwa łaskiego, składa uchwalone przez zebranie gminne mk. 2000. Dn. 5-5 r. b., na balkonie firmy „Jarmark Łódz-

ki” zebrano od gości stojących mk. 335. Firma „Kopciowski Ringart i Lipszyc”, za pośrednictwem Elektrowni Łódzkiej, jako dobrowolną ofiarę przy zażegnaniu sporu mk. 435,25. Firma Lewkowicz S. mk. 300. Maszynista K. E. Łódzkiej, jako karę, mk. 20. Konduktor K. E. Ł. mk. 5. Konduktor K. E. Ł. mk. 5. St. Helich mk. 15. F. Modzanka mk. 6. Kubiak mk. 5. Zamiast kwiatów na grób, w rocznicę śmierci s. p. Ceii Muszyńskiej, składają koleżanki V-iej kl. gim. Z. Petkowskiej i Macińskiej, mk. 78. Grodzicki mk. 50. Zgromadzenie tapicerów mk. 510. Z okazji imienin nauczycielki Z. Wilczyńskiej, kl. 5-cia gim. Tow. „Oświata” mk. 65, rub. 2. 10 k. s. ebr. A. Ceranka, składa jako karę za zły wypiek chleba mk. 100. J. Hill mk. 500. Szych mk. 6. Firma Ziegler za pośrednictwem Warsz. Tow. dozoru nad kotłami parowymi mk. 300. Słuchacz i słuchaczki Kursów Wieczorowych P. M. S., kl. III mk. 171. Zebrane przez dzieci wsi Wiktorowa i Stowika, składają w dn. 3-5 mk. 100. P. K. Jarocińska składa mk. 100, pracownice Jej mk. 100. Dla uczczenia pamięci b. kolegi naszego s. p. St. Castellaza, zamiast wieńca na grób składają koledzy mk. 160. Uczennice, uczniowie i nauczycielstwo gimnazjum Cholewickiej, dla uczczenia przelóżonej w dniu Jej imienia mk. 310. Państwo Doktorostwo Swidwiński, An. Makowski i J. Waltratus złożyli w dniu imienia p. Magdaleny Szemberg mk. 400. Firma Gredziński i S-ka mk. 1000, personel mk. 180, od klientów mk. 80. Dzieci szkoły powszechnej № 53, z nauczycielstwem mk. 251. Zamiast kwiatów w dn. imienin kierowniczk. szkoły pow. Haliny Bunclerówny składają Jej wychowawcy mk. 250. J. Barański wpłaca karę za zaspianie w fabryce dn. 1-VI —20 r. mk. 50. Zebrane z komedjki, odegranej przez Oleńkę Macherównę, Zosię i Bartka Burno mk. 300.

kaz komisarzy ludowych w każdy mieszkaniac bolszewickiej Rosji musi iść pracować tam, gdzie wskaże władza. Wolnego wyboru pracy niema żaden człowiek. Za próbę strajku rozstrzelanie. Czczyczajka bynajmniej nie została zwinęta. Stworzono jedynie trybunały, które prawnie uzasadniają wyroki towarzysza Dzieżyńskiego. Biura Czczyczajki zajmują całą Lubiankę, i praca tam wre dzień i noc bez przerwy. We wszystkich komitetach wszystkich galezi społecznej pracy znajdują się przedstawiciele czczyczajki. Roboty muszą być dokonywane terminowo pod grozą kul w łeb. Jeżeli robotnik spóźni się piętnaście minut do fabryki, zostaje pozbawiony (za pierwszym razem) pajka (deputatu); za drugim razem jest wysłany na trzydniową ciężką robotę przymusową; za trzecim razem śmierć. Dyscyplina w fabrykach-wojskowa.

Rosja w chwili obecnej rządzi trzech ludzi: Lenin Trocki, Zinowjew. Zwrócili się oni do inteligencji. Inteligencję oplacają na wagę złota. Na jednym z ostatnich mitingów Lenin powiedział: Komunist, nie znający się na inżynierji, a znający stanowisko należne inżyniera w Rosji, większą szkodę przynosi Sowdepji, niżeli bezpartyjny inżynier. Dlatego w fabrykach zostaje zaprowadzone jednowładztwo zawodowej inteligencji (wsia własť inteligentam!) Nieposłuszeństwo inżynierowi karane jest śmiercią. Lenin nazywa obecny okres rewolucji rosyjskiej przejściem od kolektywizmu do indywidualizmu.

Zdumiewającą jest rzeczą, iż aby dojść do tego przekonania Lenin potrzebował tylu ofiar właśnie zpośród inteligencji.

Nadszedł wreszcie czas, gdy ten Iwan groźny pomalowany na kolor ultra-czerwony postawił swój żelazny obcas na piersiach robotnika.

Robotnicy bowiem przestali być w Sowdepji ludźmi wolnymi. Stanowią oni armję robotniczą, popędzane starym knutem moskiewskim i bagnetem chińskim. Takie oto skutki wywołały chorobyliwie majaki powstałe w obłąkanych móżgach hypochondrycznych żydów i zdeprawowanych ich adherentów wielko rosyjskich:

Żelazny obcas komunisty na piersiach robotnika.

Gdyby przybyłe przed kilku dniami z Rosji opowiadają zaskakujące wieści o rządach komuny moskiewskiej. Lenin obiecywał robotnikom wolność ekonomiczną i dobrobyt, ale doprowadził swoich półmongolskich rodaków do takiej niewoli, jakiej nie pamiętają dzieje żadnego narodu.

Robotnikowi nie wolno bez pozwolenia komisarza przenieść się z jednej fabryki do drugiej. Na roz-

Podpisujcie polską pożyczkę Odrodzenia.

HELENÓW.

Niedziela dnia 6 czerwca 1920 roku.

KONCERT ORKIESTRY DEJEJ

Straży Ogniowej Szeiblera pod dyrekcją Kapelmistrza p. Tonfelda.

Początek o godz. 5 po południu.

Wejście dla dorosłych Mk. 8, żołnierzy, uczniów i dzieci Mk. 5. 1794-4

Ważne

dla kupców spółek rolniczych i kooperatywy

„NAJTAŃSZE ŹRÓDŁO”

tow. białych	Korty
Madepolim	Bostony
Sarówki	Sukno
Płócienka	Szewioty
Barchany	wełna w kr.
Purpur	Etamina
Cajgi różne	Balasty
Chustki kr.	Kretony

hurtowa i detaliczna

SPRZEDAŻ

Dzielnia № 34

Sprzedaje taniej bo w mieszkaniu prywatnym

Ważne dla Pań!

spółek rolniczych i kooperatywy
Taniej niż wszędzie. Są do nabycia resztki

Na Damskie i Męskie
Ubrania, Kostjamy, Płaszcz, Bluski, Suknie, Bieliznę, Pościel, Fartuchy i Podszewkę.

M. DYVL Piotrkowska 56
w podwórzu 56

W środę 2 czerwca na ul. Zarze wskiej

Zagubiłam portfel

z pieniędzmi łaskawy znalazca pieniądze sobie zatrzyma a portfel z papierami odda Killińskiego 158-a m. 12
1860 3

Kupuję

i płacę najlepsze ceny za brylanty, złoto, stare srebro, perły, kwity lombardowe, stare zęby, dywany futra i garderobę.
PIOTRKOWSKA Nr. 9
P. KOHN
lewa oficyna II piętro

Ważne dla Pań!

Pracownia sukien i kostjumów. Robotę wykonywa się starannie podług najświeższych żurnali. Ceny niskie. Przyjmuje się suknie i kostjomy do krajania i pasowania.
Piotrkowska 154 m. 18.
183-11

NA WYPŁATE

towary ubraniowe spodniowe białe szewioty bostony polecają:

Ch. Markowicz i S-ka
Piotrkowska 37.
1813-9

Dr. medycyny

Hanna Bergson

Akuszery i choroby kobiece
wznowił przyjęcia od 6-7
Dzielnia 4.
1725-5

Zęby

Za stare również złote płacę drożej niż wszędzie tylko na
Andrzeja 46 7 w prawej oficynie parter **Madryozny** proszę się przekonać 1792-9

Ogłoszenie.

Posiadacze karty żywnościowej okresu 121 u prawie- ni są do nabycia:

1 funta soli (ciemnej)	na odcinek Nr. 1
1/4 „ kaszy orkiszowej	„ „ „ 2
300 grm. faryny	„ „ „ 7
1 funta mąki pszennej ameryk.	„ „ „ 8
1 „ pieczywa pszennego	„ „ „ 18
1 „ „ „	„ „ „ 19
2 „ „ „	„ „ „ 20

Z powodu zakończenia strajku piekarzy wydawnictwo mąki na odcinki Nr. 18, 19 i 20 tegoż okresu zostaje wstrzymane; zamiast mąki wydaje się chleb.

Magistrat, Komitet Rozdziału Chleba i Mąki

BIURO

„OgniwO”

Rosciszewskiej
Sienkiewicza 67

Poleca pracodawcom bez kosztów: biuralistów, biuralistki, kasjerkę rutynowaną z doskonałymi referencjami, ekspedjentki wszelkich branż.

UDZIELA I PRZYJMUJE
ADRESY wszelkich wolnych mieszkań, pokojów pojedynczych i sklepów
od 2 do 7.

1856-1

Potrzebny

CZELADNIK

krawiecki zaraz
Piotrkowska Nr. 155.

1859-1

PAPE

dachową, 1751
smołę,
klebemassę
gwoździe

poleca

A. Arnstein

Dzielnia 7.

CORSO Ostatnie „Ostatnia Wizja Spinoli”

Ostatnie
dwa dni

- 1) Oświadczyń,
- 2) Tajemniczy ślub,
- 3) Zemsta,
- 4) Srraszna wizja,
- 5) Zasłużona.

dramat sensacyjny w 5-ciu częściach ze słynną tragiczką Marią Cirmi. 1848.

Zielona 2

Transport psów angielskich skórzanych i Balata

nadszedł
skład artykułów te...
ADOLF RICHTER.

Przejazd № 20. 1822 3

Pierwsza w kraju Fabryka Łączników i Odlewów Lano-Kutych

ERNST ERBE

W ZAWIERCIU.

Zawiadamia, iż obecnie, po dłuższej przerwie wojennej, uruchomiła po
nownie wszystkie oddziały.

Prócz zamówień na łączniki, znane ze swego szerokiego zastosowania
do rur gazowych i wodnych, które pod względem gatunku materiału, wytrzyma-
łości ciśnienia, dokładności i czystości wykonania nie ustępują kształtom firm
zagranicznych,—przyjmuje wszelkie zlecenia na odlewy tak że i wne jak i z żela-
za lano-kutego z pieców martonowskich o najnowszej konstrukcji.

Wobec postawienia działów specjalnych na stopie współczesnej techniki,
fabryka jest w możności wykonać każde zamówienia w terminie najkrótszym.

Adres telegraficzny: Zawiercie ERBE, Telefonu № 6.

PRZEDSIĘBIORSTWO ROBOT DEKARSKICH I ASFALTOWYCH

JAN MACIŃSKI

Łódź, Senatorska 18 (Dom
własny)

Egzystuje od roku 1912,
wykonuje krycie, reperację i

smołowanie

dachów papowych
ze swoich
i
powierzonych
materiałów

1670-4

Korespondent

z kilkuletnią praktyką **POTRZEBNY** zaraz do poważniej-
szej firmy włókienniczej pod Łodzią. Znajomość języków
pożądana, lecz nie konieczna. Pierwszeństwo obznajmio-
nym z branżą włókienniczą. Oferty pod "S. w O." do
Redakcji „Rozwoju“

1853-5

SZKOŁA KROJU I SZYCIA

Dyplomowanej Uczennicy Pary-
skiej Akademii Kroju

Apolonji Kopydłowskiej

Łódź, Piotrkowska 154
Nauka kroju, szycia, praso-
wania i modelowania za opła-
tą, od mk. 30 mies. uczenice
otrzymują świadectwa. Zapisy
od 10-1. Sprzedaż fasonów pa-
pieryowych. 1535

ZELÓWKI!

Zaopatrujcie się, póki jeszcze tanio
Bernard BERGMAN
skład saó Piotrkowska 44.

Dziś o godz. 8 wieczorem

Wielka Zabawa

na WROTNISKU w ogrodzie

W razie niepogody w sali. KON-
CERT ORKIESTRY STR. OGN.
POZNANSKIEGO. Ognie sztucz-
ne. Balony. Konfetti. Bufet na
miejscu.

1852-1

AUTOMOBILE

OSOBOWE I CIĘŻAROWE

ADLER, BENZ, MERCEDES, FABRIQUE NATIONAL
BELGIQUE, OPEL, i inne

nowe z gwarancją fabryczną lub używane do-
skonałe zremontowane do najsilniejszego użyt-
ku, z pozwoleniem wywozu do Kongresówki i Galicji

RÓWNIEŻ

nowe opony i węże, 1a zagraniczny towar
wszelkich rozmiarów.

Przybory samochodowe i części rezerwowe
Stale na składzie.

IMPORT SAMOCHODÓW, ZYGMUNT ROSIŃSKI, POZNAŃ

Firma sądownie zarejestrowana. Kierownik
Handlowo-Techniczny Dyrektor Konstanty KOEHLER Inżynier
Biuro: Kontakta 8. Adr. teleg.: ISZRI POZNAŃ. Telefon:
3022

1621-16.

Pasy transmisyjne

firmy

„Scandinawia“ Belting Ltd. Londyn Cleckheaton

z szerści wielbłądziej „Saturn“ i bawełniane „Scan-
dinawia“ dzięki impregnacji „M. C. M.“ wytrzymałe
na wszelkie wpływy atmosferyczne i wyrabiane jedy-
nie w wysokim gatunku.

Wyłączne przedstawicielstwo na zjednoczoną
Polskę: Ferd. Rausch Łódź Kilińskiego 78 adres
telegr. Rausch Łódź.

Składy zaopatrzone obficie w pasy wszelkich
wymiarów. 1821-2

Pięgi i pryszczki

usuwa radykalnie

1861-4
krem „EROS“ krem

udolikatnia i wybiera czerą nad ajac jej
ak... wyład do nabytel... wa zadzie.

Casino

Tylko jeszcze dni kilka

Casino

Najn. obraz słynnej włoskiej wytwórni „PASQUELI” p. t.

„HRABIA i SZYNKARECZKA”

Wspaniały dramat w 6 aktach w wykonaniu art. król. teatru w Rzymie w rolach tytułow. znakom. tragiczka WSZECHSWIATOWEJ SŁAWY

DJANA

CARENNE

i król ekranu włoskiego słynny

MARIO BONNARD

Nad program

Krótką historją o krótkiej pamięci

Niebywała farsa z MIECZ FRENKLEM w roli głównej (artysta teatru Rozmaitości)

Oraz sensacja

KON W RUCHU

Jedynę w swoim rodzaju, niezwykle zdjęcie z natury.

Początek przedstawień o 5-ej, ostatniego o 9.15

Odeon

Jeszcze tylko dni kilka

Odeon

Ulubienica publiczności

H E N N Y P O R T E N

W przewybornej 6-cio aktowej farsie p. t.

„Wystawiona na próbę”

POCZĄTEK PRZEDSTAWIEN O GODZ. 5-ej PP. OSTATN. O GODZ. 9.30 W.

TEATR

„SCALA”

ostatnie dni turnieju walki na pięści

Bokserów

Dziś o godz. 3.30 po poł.

- 1) Herm. Lönerstorf—Janes wesseltsch
- 2) Peter Nosno—Jini Aliurpy
- 3) W. Weis Jenzy Ciulei

o godz. 8.30 wiecz.

- 1) Herm. Somerstorf—Zim. Alwipty
- 2) Dirode Delxinti—Janes wesseltsch
- 3) Harry Black Ismig Curley.

Sprawozdanie kasowe ekspozytury Łódzkiej

Warmińskiego Komitatu Plebimotowego za czas jej działalności
od początku założenia po dzień 21 maja 1920 r.

1920 r.		Mk.	
Luty	Stow. Współdzielcze Handlowiec Polski w Łodzi	2000	—
Marzec 2	Rozwój	789	50
" 10	Andrzej May-Majewski z Łęczycy, przekaz	132	10
	Lista skład. № 19.	980	—
	Za książeczki	63	—
	Eug. May-Majewski 10 mk. niemieckich	10	—
" 12	Lista skład. № 20:	302	—
	" " " 23.	150	—
	Rozwój	55	—
" 12	Kurier Łódzki	2900	—
" 15	Gazownia, zmiana Paucuski	200	—
	Listy skład. NN. 21, 22, 25, 26, 27, 28	489	60
" 19	Rozwój	1949	30
	Praca	680	—
" 20	p. Smogorzewska	25	—
" 26	X. Małczyński	30	—
" 27	Nowicki	160	—
	Wróblewski	10	—
" 29	Rozwój	919	—
" 31	Ark. Juszkiewicz lista Nr. 84.	1140	—
	Lisfa Nr. 31 Kaczewski	349	—
Kwiec. 1	Ludwik Koral, Mikołaj Łabędzki	300	—
" 12	Lista Nr. 33 i 35.	3405	—
	Na zebraniu u p. Gundlachowej	650	—
" 18	Montag	35	—
	Karwowski	5	—
" 19	Lista Nr. 32 z Opoczna	132	—
" 21	Kom. Pleb. na Okręg Łódzki	18000	—
" 24	Rozwój	1010	—
	Lista Nr. 94.	3000	—
" 27	Rozwój	1479	—
Maj 3	J. Motyl bol. rub.	—	—
" 5	Lista Nr. 95 p. Stypułkowski	4256	—
" 6	Rozwój	3472	10
Maj 6	Praca	105	60
" 10	Kłosowicz	20	—
	Lista Nr. 94	105	—
" 11	" " 29 M. Ciesielski	150	—
" 12	Rozwój	118	20
	Lista Nr. 37 Dr. Brzozowski	380	—
	" " 93 " Brzozowska	400	—
	Kurier Łódzki	433	15
" 20	Dow. Okr. Gen. Łodz. komisja Gospodarcza	—	—
	Lizty Nr. 3, 4, 5, 8, 9, 11, 12, 17, 18, rub. 5	5422	35
	Bezimiennie bony rb. 45.50.	—	—
	Zebrane na wiecu dn. 16 V 1920 z dat. i bilet.	4895	25
	" " w markach m. Poznania	3	—
" 21	Kawałków pap. marek 6.—	—	—
	Z biletów wejścia na wiec 16.V 20 Dr. Brzo-	448	—
	zowskiego, p. Stypułkowskiej i p. Maiewskiego	—	—
	Bolszew. rb. 5.—Rb. 4.—50	61751	55
Marzec 10	Rozchód	—	—
" 15	Woznema na zebraniu organizac.	Mk- 10	—
" 22	Drobne wydatki poborcy	9	40
	Przelano do kasy Warszawskiej	8051	80
		2654	30
Kwiec. 16	Kom. Pleb. na Okręg Łódzki	6163	—
Maj 7	Warm. Warszawski	18000	—
" 16	Kom. Pleb. na Okręg Łódzki bol. rb. 3	9305	10
	Za salę na wiec	700	—
	Woznemu	45	—
" 20	Tramwaje, drobne wydatki na wiec	25	—
" 21	Wydatki poborcy, depesze, porto, tramwaje	37	90
	Kom. Pleb. na okręg Łódzki	13000	—
	" " " " marki m. Poznania	3	—
	" " " " " ruble bony 45.50	—	—
	" " " " " cesarskie 3.—	—	—
	Za bloki, papier, napisy, roznoszenie plakatów	416	—
	tramwaje, pluskiewki etc. etc.	34.16	05
	Pozostała w kasie	—	—
	Bolszew. rb. 5.— Rb. 48.50	61751	55

Kierownik Ekspoz.: Czesław Świerczowski
Sekretarz: E. May-Majewski
Poborca: W. Z. Lechowicki

Pana A. Jabłońskiego, który napisał do nas list, prosimy o adres. Warszawska.

1863-1

Do instytucji handlowej na prowincji poszukiwamy od zaraz w jednej osobie

buchalter zastępcą dyrektora

Pensje Mk. 4.500 plus tantjema.

Oferty nadsyłać Łask, Centrela Handlowa.

1862-2

Pierwszorzędny Krawiec Wojskowy

Sz. Weksler Piotrkowski 32

wykonywa wszelkie zlecenia dla wojsk w zakresie krawiectwa wchodzące z własnego, jak też powierzonego materiału. Akuratna obsługa. Ceny przystępne! 1815-4

Zawiadamiamy naszych p. p. abonaentów, iż wobec ponownego znacznego podrożenia plac zarobkowych i stawek za przejazdy tramwajowe jesteśmy zmuszeni liczyć, począwszy od 1-go czerwca r. b. jak następuje:

Załatwianie reklamacji

Od 8-ej rano do 10 wieczór.

Światło w mieszkaniach — 30. —

Światło w fabrykach — 50. —

Siła " " w. nap. — 50. —

Siła " " w. nap. — 100. —

Od 10 wieczór do 8 rano.

Światło w fabrykach — 100. —

Siła " " w. nap. — 100. —

Siła " " w. nap. — 150. —

Włączenie lub wyłączenie instalacji niskiego napięcia — 40. — Włączenie lub wyłączenie lub włączenie instalacji wysokiego napięcia — 60

1854-2

„UNION“
Bonodyta, 2
Najtańsze Źródło
ZAKUPU WSZELKICH TOWARÓW
BAWELNIANYCH, MANUFAKTURY I GOTO-
WEJ GARDEROBY.
PRZYJMUJE W KOMISJI KUPUJE TOWA-
RY I PRZEDMIOTY.

„Kino-Rosursa“
Kilińskiego 117.
PROGRAM do dnia 7 czerwca 1920 r.
Romans uczciwej kobiety
Wybitny dramat w 5 aktach ze słynną artystką
Hanny Porten w roli głównej.

500-MARKOWE AKCJE

Polskiego Przemysłu Korkowego są wyjątko-
wo korzystną i absolutnie pewną lokatą kapitału-
Zaliczki po 175 marek na każdą akc-ę przyjmują pierwszo-
rzędne banki, Jestto pierwsza w Państwie Polskiem wielka
fabryka korków, linoleum i izolacji korkowych, która zat-
rutni przeszło 1000 robotników. Olbrzymi zbyt jest zapew-
niony. Cło ochronne wyklucza konkurencje zagraniczną. Wy-
soka dywidenda i szybki wzrost wartości ak-
cji niewątpliwe.

nie ogłoszenia

Do sprzedania:
 1. Kupię zakłady tekstylny, we Karakulowie i różne meble futra. Płacę najlepiej. S. Grosz, Piotrkowska 24. 4455-2

2. Meble, szafa, bielnice, kredens, stół, garnitur, garnitur salenowy sprzedam tanio. Piotrkowska 261, m. 4, front. 5697-1

3. Meble sprzedają nowe i używane oraz automaty samogrające, bilard i krzesła ogrodowe. Piotrkowska 108, Przedzielicki. 5737-7

4. Meble stołowego, tremo, garnitur salenowy, sypialny otomanę, szafy komode, kuchnię sprzedam. Piotrkowska 223 m. 3. 5696-10

5. Gramofon do sprzedania używany i stróżowski kozuch pokryty, jedna para butów. Zakątna 67, m. 18. 5394-3

6. Do sprzedania 3 morgi ziemi, w tym 2 morgi lasu 20-letniego, osiem wiorst od Łodzi i dcm drewniany w Łodzi. Wiadomość: Przedzielicki 40, m. 2, W. Olszewski. 5399-4

7. Domy 2 do sprzedania: jeden drewniany o 13 mieszkańach plac 50x35, drugi murowany, składający się z 37 mieszkań. Warunki dogodne, dowiedzieć się można; Fabryczna № 3, oficyna, II piętro, Barański. 5370-2

8. Sprzedam kompletne urządzenie piwiarni. Fabryczna 2, piwiarnia. 5387-4

9. Inoleum do sprzedania 60 ar. szyn w dobrym stanie. Plac Dąbrowskiego № 4, m. 11. 5335-4

10. Sprzedam piwiarnię z urządzeniem. Gubernatorska 7. 5390-3

11. Garnitur mebli stołowych sprzedam. Rokicińska 137. 5387-5

12. Do sprzedania: platerowana waga stojąca, lodownia i maszyna do krajania wędlin. Długa 10, Kainowska. 5336-5

13. Motor antracytowy sprzedam. Rzechta, pow. Sieradzki, ziemia Kaliska, Kowalczyk. 5378-2

14. Do sprzedania motor naitowy 5 konny. Leśna 32. 5375-3

15. Sprzedam sklep kolonjalno-delicatensowy, dobrze prosperujący w centrum miasta pod firmą „Mokka” w Piotrkowie. 5903-3

n w p

16. Duży wybór majątków ziemskich, wili, domów, interesów handlowych i t. p. ma do sprzedania Dom Handlowo-Komisowy Tańczycki, Piotrkowska 90. 5369-25

17. Power Ormonde sprzedam. Składowa 25, m. 21. 5371-3

18. Sklepowe urządzenie jest do sprzedania; ulica Ogrodowa 54, wsklepie. 5908-2

19. Kapno i sprzedaż domów w śródmieściu i okolicy. Aleja 1-go maja 16 (Pałac Szale), Wozniak. 5914-2

20. Sprzedam urządzenie z piwiarni i otomane. Ulica Kracza 18 od 4 do 6. 5913-3

21. Sprzedam połowę rogowego domu z 4 sklepami w środku miasta zaraz. Wiadomość: Wólczańska 141, m. 7, u H. Blau, n c. 5915-2

22. Sprzedam sklep spożywczy w dobrym punkcie. Dobra № 6, przy Zagajkowej. 5658-2

Chomąta angielskie wyjądo-
 we, na parę koni do sprze-
 dania. Wiadomość: Piotrkow-
 ska 4, kwaciarnia. 5735-2

s p a w c

Do sprzedania młeczarnia do-
 brze prosperująca. Piotr-
 kowska 137. 5732-1

Power sprzedam. Piotrkowska
 178, Krzemieński 5695-4

Stańczak Michalina, zagubiła
 paszport niemiecki, wydany
 w Łodzi. Kilińskiego 143. -1

Z powodu wyjazdu do sprze-
 dania zwykle rzeczy łóżko z
 materacem, łóżeczko, waniemka,
 waga sklepowa, stół, stołek,
 szafka na naczynia stołnicia lam-
 pa, i różne inne. Wiadomość
 Andrzeja 3 m. 5 11 p. lewa ofi-
 cyna. 5922-2

Ubrania męskie solidnej
 roboty w dużym
 wyborze od 1500 m., ubrania
 robocze od 50 m. Różne meble,
 wózki ciężarowe, ręczne od
 350 mk. Dobry towar! Najniż-
 sza cena jest dewiza, naszej
 pracy. Bronisław Jagoda. Koo-
 peratywom hurtownie rabat.
 Jarmark Łódzki, Piotrkowska
 44, I piętro. 5335-4

Z powodu wyjazdu sprzedam
 restaurację dobrze prosperu-
 jącą w śródmieściu. Wiado-
 mość: Zachodnia 32, m. 25, Go-
 cman. 5336-5

Młeczarnia z dwoma bilardami
 do sprzedania. Kilińskiego
 93. 5333-2

Kupię sklep spożywczy wraz z
 handlem win. Łaskawe oferty
 kierować do Rozwoju sub
 „S. S.” 5339-2

s n w

Tokarnia mała dla zegarmi-
 strza i części do zegarów
 do sprzedania. Główna 11,
 sklep ubiorów damskich, Szin-
 dler. 5338-1

Oficyna drewniana, 4 mieszka-
 nia plac 40x70 w Chojnach
 ul. Karpia sprzedam. Wiado-
 mość: Chojny, ul. Wesola 39, u
 Kemka. 5318-1

Power w bardzo dobrym sta-
 nie, nowe opony i książki
 sprzedam tanio. Karola 21, m.
 15. 5319-1

Kawiarnię z powodu wyjazdu
 sprzedam. Konstantynowska
 86. 5324-3

Sklep spożywczy i magiel
 sprzedam. Profesorska 5,
 Radogoszcz. 5328-2

Do sprzedania pianino zagran-
 icznej firmy, 2 duże tremo
 różnego gatunku, kilka sztyldów
 dużych, różnych rozmiarów,
 prasa do kopijowania duża bia-
 ła szafa. Piotrkowska 132, I p.
 front, miesz. 3. 5327-2

Rasową kucykę, trzyletnią ka-
 r sztanke, sprzedam majątek
 Błota, poczta Aleksandrów. 5329-1

Lekarskie i posyjskie i
 trochę sprzedam.
 Pańska 3, m. 5. 5331-1

Sprzedam tanio stoły dębowe,
 krzesła wiedeńskie i różne
 meble. Aleja Kosciuszki № 56,
 Fogelsang. 5332-2

Sklep spożywczy sprzedam.
 Zelona 59. 5341-1

Serwis obiadowy oraz samo-
 war sprzedam. Długa 123,
 Jacobi. 5340-4

Do sprzedania urządzenie pi-
 wiarni. Wiadomość: Leszno
 42. 5145-2

Różne meble do sprzedania.
 Łóżka z materacami, niko-
 we łóżka, szafy, tremo, otoma-
 na, zegar ścienny i urządzenie
 kuchenne. Piotrkowska 111, w
 podwórzu, 3 wejście. 1

Widematograficzny aparat, kom-
 pletnie sprzedam zaraz. Orla
 № 14, m. 7, od 1-2 w połud-
 nie. 5349-2

n w s

Power z wołnem kołem sprze-
 dam. Ciemna 121, gospodarz
 Sosnowski. 5356-1

Do sprzedania toaleta — mo-
 del francuski, zupełnie nowa,
 balowa biała, dżetowa; druga
 wiedeńska, z czarnej gazy, tkan-
 nej złołem. Obie na osoby śred-
 niego wzrostu i tuszy. Sweter
 jedwabny, blado-różowy, naj-
 nowszy model z kapeluszem
 słomkowym do kompletu. Do
 oglądania od 6 wieczorem, w
 niedzielę zaś rano. Handlarze
 wykluczeni. Nowo-Cegielniana
 37, m. 24. 5359-1

Do sprzedania rolwaga, brycz-
 ka na polejonych resor-
 ach, pompki do nafty i wody;
 ul. Konstantynowska № 56. 5361-2

Sprzedam sklep spożywczy z
 powodu wyjazdu. Piotrkow-
 ska 243. 5353-1

Sklep spożywczo-kolonjalny do
 sprzedania w dobrym punkcie.
 Dowiedzieć się można Główna
 54, kawiarnia. 5355-2

Dom z placem 120x80 lok. w
 Rudzie Pałajnickiej przy
 placu wyciągowym. Wiadomość
 przystanek Rokicie sklep Wol-
 man. 1

Maszyna do pisania nowa, a-
 merykańska z szeroką ka-
 retką do sprzedania ul. Julju-
 sza 15 m. 4 n s. 5908-2

Do sprzedania kanapka z foto-
 le i łóżko żelazne z matera-
 cem Rozwadowska № 2 W. Łu-
 czak. n. w. c. 5911-3

Różne.

A.A.A. Taniej niż wszędzie,
 bo w prywatnym mie-
 szkaniu. Resztki i od sztuki
 różnych towarów lokciowych.
 Kilińskiego (Widzewska) 40, m.
 10, front, II piętro, z prawa.
 Kooperatywom i spółkom rolni-
 czym rabat. 5331-10

n w s c p

kuszerka Nowakowska, Dzie-
 lna 34, wyjeżdża 1 lipca na
 miesiąc. 5754-4

Wyla uczennica Al. Michałow-
 skiego, udziela lekcji gry
 fortepianowej; ceny przystępne.
 Wiadomość: Hotel „Pojonia”,
 m. № 508. 5709-1

s c s p

Pokój, frontowy, umeblowany z
 balkonem i utrzymaniem
 jest do wynajęcia. Benedykta
 18, m. 3. 5386-1

Potrzebna panna do cukierni.
 Piotrkowska 225, Matybow-
 ski. 5389-3

Maszynista — ślusarz, długolet-
 nie świadectwa poszukuje
 pracy. Oferty „M. W.” w Roz-
 woju. 5391-1

Dom solidne wynagrodzenie za
 wskazanie pokoju z oddziel-
 nym wejściem, z elektryczno-
 ścią w okolicy Andrzeja. Oferty
 w Rozwoju „Erzet”. 5392-1

Mechanik — kowal poszukuje
 posady na folwarku lub tar-
 taku. Widzew, Wesola 15,
 (dom Wilczka). 5900-2

Potrzebna służąca za dobrem
 wynagrodzeniem, cukiernia.
 Zgierska 24. 5917-2

Power okazjnie tanio! „Pro-
 gres” Piotrkowska 175. 5916-3

Nauczyciel szkół średnich, wła-
 dający językami: niemieckim,
 francuskim i angielskim poszu-
 kuje kondycji w majątku ziem-
 skim. Wiadomość: ul. Rozwa-
 dowska 25, u gospodarza. 5903-2

Potrzebny chłopiec do posylek,
 Harriers, Benedykta 16. 5372-3

Potrzebna sprzedawczyni do
 filii piekarskiej. Siemkiewi-
 cza 27. 5377-2

Potrzebna służąca, dobre go-
 towanie na wieś, blisko Ło-
 dzi i dziewczyna do kawiarni
 Piotrkowska 45, cukiernia. 5994-2

Samotny poszukuje inteligent-
 nej i przystojnej panny do
 towarzystwa. Oferty sub „K. L.”
 w Rozwoju. 590-1

Pokój umeblowany z elektrycz-
 nym oświetleniem do wynaj-
 ęcia. Główna 9, m. 11, front.
 n w 5379-1

Dnia 4-VI r. b. w urzędzie Pe-
 licji Państwowej (oddział
 Wojskowo-Policyjny). Aleja
 Kosciuszki 1, zgubiono portfel
 z dokumentami; między innymi
 dowód osobisty Seria 9 № 276,
 na imię Jana Borkowskiego,
 wydany przez Warszawską Dy-
 rekcję Kolejową. Łaskawy zna-
 lazca zechce zwrócić znalezione
 dokumenty do admin. Roz-
 woju. 5912-3

Joanna Kowalska
 poszukuje ojca swego, Franci-
 szka Wałkowskiego (lat 64), za-
 mieszkałego we wsi Piaskach,
 gminy Witonia, pow. Łęczyckie-
 go, ziemi Kaliskiej, który prze-
 padł bez wieści w początkach
 wojny. Osoby, któreby wiedzia-
 ły cośkolwiek o zaginionym,
 uprasza się o zwrócenie się z
 odpowiednimi informacjami do
 Joanny Kowalskiej, zamieszka-
 łej we wsi Piaskach, gminy Witonia,
 pow. Łęczyckiego, ziemi
 Kaliskiej. 5792-2

KINO

Delina Szwajcarska
 ul. SIENKIEWICZA 40.
 Dziś! Dziś!
 Sensacyjny program
 „Powrót do taty”
 dramat w 5 częściach
 Fabryki Nordisk w Kopenhadze
 Nad program
 Maks Bokserem
 Arcywesoła farsa w 2 akt. 1839-1

WYKONA

Dziś
PRZEDSTAWIENIE
 dla dzieci i młodzieży.
 Peczatek: g. 3.15 p.p.
 Ceny miejsc: od Mk. 1.90.

Potrzebna służąca do wszyst-
 kiego z dobrymi świadect-
 wami. Piotrkowska 4, kwaciarnia.
 5736-1

Pianista ratynowany poszukuje
 posady stałej w kinie lub re-
 stauracji, może być duet — try-
 jo. Oferty w Redakcji dla „Rut-
 ynowany”. 5351-1

Potrzebna ekspedjentka do bu-
 fetu, i chłopiec do piwa za-
 raz do restauracji. Dzielnia 18,
 5354-2

Chłopca do terminu przyjmę
 zaraz. Fabryka maszyn, Za-
 kątna 81. 5347-1

Skradziono matrykę Annie
 Wrzesińskiej, acen. gim-
 naz. żeńskiego W-nej Rajskiej.
 5346-2

Potrzebne dołone panny do
 szycia. Benedykta 18, lewa
 oficyna, II p. 5342-2

Kondycji na wyjazd poszukuje
 maturzystka i ósmoklasistka.
 Wiadomość: Naw. 1-a, m. 5.
 s w c 5321-2

Młode małżeństwo wynajmie
 lub odnajmie 2 pokoje z
 kuchnią nieumeblowaną z wy-
 godami Oferty pod „Spokój i
 swoboda”, w adm. Rozwoju.
 5362-2

Polnik, doświadczony rzędcą,
 gospodarz żonaty poszukuje
 posady od 1-go Lipca. Łaskawe
 zgłoszenia do Rozwoju sub
 „Fachowiec”. 5357-5

CORSO

Zielona 2 Spec. przedst. dla
Młodzieży.
 Początek codz. o godz. 3 po poł.
 w sobotę i w niedzielę o 1 pp.
 1801-1

Oddamy pokój na bardzo dogod-
 nych warunkach na letnie mie-
 sące, osobie uczciwej. Miłsza
 19 m 6, 5671-1

Power 2 ostre koła za 21200
 marek sprzedam byle zaraz
 wiadomość Juliusza 20 m. 6 od
 6 do 8. 5923-1

Zagubione dokumenty

Antkiewicz Stanisława zagubił
 A) paszport niemiecki wyd.
 w Dąbni Suwalska 25.

Olejnik Adam zagubił paszport
 niemiecki wyd. w Łodzi Pro-
 myka 7. 5370-3

Cymerman Jadwiga zagubiła le-
 gitymację chlebową na 1 o-
 sobę. 5382-1

Gawalek Ruchla zagubiła pasz-
 port niemiecki wyd. w Ło-
 dzi Średnia 2. 5384-3

Petrat Emilia, zagubiła pasz-
 port niemiecki wydany w Ło-
 dzi. 5373-3

Moszkowicz Abram, zagubił le-
 gitymację chlebową na 2 oso-
 by. 5396-1

Świętosławski Franciszek, zagu-
 bił legitymację chlebową na 9
 osób. 5393-1

Pecolt Emma zagubiła kartę
 węglową Płocka 44. 5084-1

Zotnicka Marja zagubiła pasz-
 port niem. wyd. w Często-
 chowie Lutomiarska 109. 5383-3

Kuchta Andrzej zagubił pasz-
 port niem. wyd. w Łodzi
 Spacerowa 17. 5393-3

Kubiak Tomasz zagubił legity-
 mację chlebową na 3 osoby.
 5396-1

Waczmarek Józefa zagubiła kar-
 tę paszportową z fabryki
 Heiñca i Kunicera. 5369-1

Wajsborg Benjamin zgubił
 w tramwaju portfel z 400 mk.
 i paszport wydany z gminy Gi-
 dle proszę oddać do Rozwoju
 5364-3

Czepiec Regina zagubiła pasz-
 port niemiecki wydany z gmi-
 ny Czanowice. 5371-3

Stachlewski Kazimierz, zagubił
 S) legitymację węglową № 40304
 Franciszkańska 35. 5374-1

Wreczmer Juljanna zagubiła kar-
 tę węglową. Miłsza 62
 5376-1

Kubiak Agnieszka, zagubiła le-
 gitymację chlebową na 2 oso-
 by. 5397-1

Szymański Stefan zagubił pasz-
 port rosyjski wydany z gmi-
 ny Łazisko powiatu Brzeź-
 skiego ziemi Piotrkowskiej Śred-
 nia 130. 5905-3

Skolimoski Józef zagubił pasz-
 port tymczasowy wydany w
 Koluszach oraz świadectwo
 zwolnienia od wojskowości wy-
 dane przez Jenerata Zeligow-
 skiego. 5909-3

Gkempka Antonina, zagubiła
 S) paszport niemiecki wydany w
 Łodzi. Konstantynowska 77
 5902-5

Krupiński Antoni zagubił pasz-
 port tymczasowy w Łodzi
 Nowo Sikawska 8. 5908-1

Wawald Gustaw szoter zagubił
 paszport niemiecki wydany
 w Berlinie, Rzgowska 17
 5913-3